

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. แนวคิดและหลักการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถทางการออกเสียง
4. การออกเสียงภาษาอังกฤษ
 - 4.1 ระบบเสียงภาษาอังกฤษ
 - 4.2 หลักการผลิตเสียง
 - 4.3 การประเมินผลการออกเสียง
5. แบบฝึกทักษะ
6. แผนการจัดการเรียนรู้
7. ความพึงพอใจ
8. บริบทโรงเรียนดอนกลางนุกุลวิทยาลัย
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ
10. กรอบแนวคิดของการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย สาระสำคัญ ดังนี้

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม
2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม
3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน
4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชนและสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องที่ฟัง อ่านออกเสียงตัวอักษร คำกลุ่มคำ ประโยคง่ายๆ และบทพูดเข้าจังหวะง่ายๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน บอกความหมายของคำ และกลุ่มคำที่ฟังตรงตามความหมายตอบคำถามจากการฟังหรืออ่านประโยค บทสนทนาหรือนิทานง่ายๆ
2. พูดได้ตอบด้วยคำสั้นๆ ง่ายๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง ใช้คำสั่งและคำขอร้องง่ายๆ บอกความต้องการง่ายๆ ของตนเอง พูดขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเพื่อนบอกความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ใกล้เคียงหรือกิจกรรมต่างๆ ตามแบบที่ฟัง
3. พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว จัดหมวดหมู่คำตามประเภท

ของบุคคล สัตว์ และสิ่งของตามที่ฟังหรืออ่าน

4. ฟุดและทำท่าประกอบ ตามมารยาทสังคม/วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา บอกชื่อและคำศัพท์ง่ายๆ เกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย

5. บอกความแตกต่างของเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ และประโยคง่ายๆ ของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย

6. บอกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

7. ฟัง/พูดในสถานการณ์ง่ายๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

8. ใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว อาหาร เครื่องดื่ม และเวลาว่างและนันทนาการ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 300-450 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม)

10. ใช้ประโยคคำเดียว (One Word Sentence) ประโยคเดียว (Simple Sentence) ในการสนทนาได้ตอบตามสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียง ประโยค ข้อความ นิทาน และบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือก/ระบุประโยค และข้อความตรงตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา นิทานง่ายๆ และเรื่องเล่า

2. ฟุด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำ ฟุด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่ายๆ ฟุดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว ฟุด/เขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ

3. ฟุด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพแผนผัง แผนภูมิและตารางแสดงข้อมูลต่างๆ ที่ฟังและอ่าน ฟุด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว

4. ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพเหมาะสม ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล /วันสำคัญ /งานฉลอง/ชีวิต

ความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

5. บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศ และภาษาไทยเปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย

6. ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งการเรียนรู้และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่างๆ

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวข้อเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

10. ใช้ประโยคเดี่ยวและประโยคผสม (Compound Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ปฏิบัติตามคำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว โฆษณา นิทาน และบทร้อยกรองสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน ระบุ/เขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่าง ๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน เลือก/ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญรายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียนได้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่าง ๆ ใกล้เคียงสถานการณ์ ข่าว เรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคมและสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ใช้คำขอร้อง คำชี้แจงและคำอธิบาย ให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ กิจกรรม ประสิทธิภาพ และข่าว/เหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

3. พุดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ /เรื่อง / ประเด็นต่างๆที่อยู่ในความสนใจของสังคม พุดและเขียนสรุปใจความสำคัญ /แก่นสาระ หัวข้อเรื่องที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง /ข่าว /เหตุการณ์ /สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ พุด และเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ พร้อมให้เหตุผล ประกอบ

4. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับบุคคลและโอกาสตาม มารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบายเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม และประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม ตามความสนใจ

5. เปรียบเทียบ และอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียง ประโยคชนิดต่าง ๆ และการลำดับคำตาม โครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและ ภาษาไทย เปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

6. ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล /ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่นจากแหล่งการเรียนรู้และนำเสนอด้วยการพุดและการเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง /สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษาชุมชน และสังคม

8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น /ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้/ข้อมูล ต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร ของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น เป็นภาษาต่างประเทศ

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พุด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตาม หัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและ นันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การ เดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ภาษาและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ ประมาณ 2,100-2,250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

10. ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อน (Complex Sentences) สื่อ ความหมายตามบริบทต่างๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1. ปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือการใช้งานต่างๆ คำชี้แจง คำอธิบาย และคำ

บรรยายที่ฟังและอ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ โฆษณา บทร้อยกรอง และบทละครสั้นถูกต้องตามหลักการอ่าน อธิบายและเขียนประโยคและข้อความสัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ ที่อ่าน รวมทั้งระบุและเขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่านจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปความ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากการฟังและอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่างๆ ใกล้เคียงตัวประสบการณ์สถานการณ์ ข่าว /เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจและสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เลือกและใช้คำขอร้อง คำชี้แจง คำอธิบาย และให้คำแนะนำ พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ ในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง /ประเด็น /ข่าว /เหตุการณ์ที่ฟังและอ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว /เหตุการณ์อย่างมีเหตุผล

3. พูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง /ประสบการณ์ ข่าว /เหตุการณ์ เรื่องและประเด็นต่างๆ ตามความสนใจ พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง กิจกรรม ข่าว เหตุการณ์และสถานการณ์ตามความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมประสบการณ์ และเหตุการณ์ ทั้งในท้องถิ่น สังคม และโลก พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

4. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะสมกับระดับของบุคคล เวลา โอกาสและสถานที่ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบาย/อภิปรายวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และที่มาของขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วมแนะนำ และจัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

5. อธิบาย/เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงสร้างประโยค ข้อความ ลำนวน คำพังเพย สุภาษิตและบทกลอนของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย วิเคราะห์/อภิปรายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาของไทย และนำไปใช้อย่างมีเหตุผล

6. ค้นคว้า/สืบค้น บันทึก สรุป และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง /สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษาชุมชน และสังคม

8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น /ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปความรู้ /ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่ /ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร ของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น/ประเทศชาติ เป็นภาษา ต่างประเทศ

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 3,600-3,750 คำ (คำศัพท์ที่มีระดับการใช้แตกต่างกัน)

10. ใช้ประโยชน์ผสมและประโยชน์ซับซ้อนสื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 51) ได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีสาระสำคัญ ดังนี้

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ

และแสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นใน

เรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

สรุป จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและรวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ

แนวคิดและหลักการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1. ความหมายของการสื่อสาร

เซฟวินนอน (Savignon, 1933 ; อ้างถึงใน ลดาบาลย์ วงศ์พรหม, 2547 : 26)

ได้กล่าวถึงความหมายของการสื่อสารว่าเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการแสดงความรู้สึก การแปลความ ตีความ และการแลกเปลี่ยนข่าวสาร โอกาสของการสื่อสารจะไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งประกอบด้วยสัญลักษณ์และเครื่องหมายที่แตกต่างกันออกไป เช่น สีผิว การแต่งกาย ทรงผม การยืน การฟัง การพยักหน้า การหยุดชะงักเสียงหรือคำพูด คนเราเกี่ยวข้องกับสื่อสาร ตั้งแต่เกิดและเรียนรู้ที่จะตอบสนองในบริบทใหม่ๆ เช่นเดียวกับการสะสมประสบการณ์ชีวิต

จากความคิดและความรู้สึกไปสู่สัญลักษณ์ในการเขียน การพูด การแสดงท่าทาง การเคลื่อนไหวและน้ำเสียง จึงต้องรู้จักเลือกสรรสิ่งที่เหมาะสมไปใช้

ดักกลาส บราวน์ (Douglas Brown. 1980 ; อ้างถึงใน ตตามาลย์ วงศ์พรหม. 2547 :

26) ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารหมายถึง กระบวนการรับและการส่งที่เกี่ยวข้องระหว่างบุคคลอย่างน้อยตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ในด้านการฟัง การพูด อ่าน เขียน การพูดจะไม่มี ความหมายและไม่เกิดการติดต่อสื่อสาร หากผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจเรื่องราวที่พูดหรือจุดประสงค์ของการพูดนั้น ฉะนั้นการสื่อสารจะต้องมีความหมายทั้งต่อผู้ฟังและผู้พูดด้วย

กล่าวโดยสรุป การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการรับและส่งสาร ซึ่งประกอบด้วย สัญลักษณ์และเครื่องหมายต่างๆ จากความคิดความรู้สึกไปสู่สัญลักษณ์ในการเขียน การพูด การแสดงท่าทาง การเคลื่อนไหวและน้ำเสียง ระหว่างคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่แสดงต่อกันได้ ทุกโอกาสอย่างเข้าใจและมีความหมาย

2. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language

Teaching) การสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของผู้เรียน จัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจ จดจำและนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้

สรุปได้ว่า การสอนภาษาตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ และทำความเข้าใจเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาตีความภาษาได้ถูกต้อง จดจำได้และนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล เวลา และโอกาส

3. หลักสำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการ

สื่อสาร การสอนภาษาตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารความหมายได้จริง โดยเฉพาะการใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม การจัดการเรียนการสอนจึงมีหลักสำคัญดังนี้

(กรมวิชาการ. 2546 : 109)

3.1 ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนความรู้ความสามารถทางด้านภาษาศาสตร์ หรือ ไวยากรณ์ ภาษาศาสตร์สังคม การใช้คำเชื่อมความสัมพันธ์ของข้อความ รูปลักษณะของภาษาที่มีแนวโน้มจะเกิดยุทธศาสตร์ในการสื่อสาร ตั้งแต่เริ่มต้นเรียน ผู้สอนควรชี้ให้เห็นว่ารูปแบบ

ของภาษาที่เรียนจะใช้ได้ในสถานการณ์ที่มีความหมาย ต้องให้ผู้เรียนรู้ว่ากำลังทำอะไร เพื่ออะไร ผู้สอนต้องบอกให้ผู้เรียนทราบถึงความหมายของการเรียนและการฝึกใช้ภาษา เพื่อให้การเรียนภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนแล้วสามารถทำบางสิ่งบางอย่างได้เพิ่มขึ้น นั่นคือสามารถสื่อสารได้ตามที่ต้องการ

3.2 การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ หรือทักษะสัมพันธ์ (Intergrated Skills) การสอนภาษาโดยแยกเป็นส่วนๆ เช่น แยกส่วนไวยากรณ์จากบทสนทนา หรือแยกการสอนแต่ละทักษะ (Seperated Skills) ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดีเท่ากับการสอนในลักษณะบูรณาการ ในชีวิตประจำวันการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมักต้องใช้หลายทักษะผสมกัน และในบางครั้งต้องอาศัยกิริยาท่าทางประกอบ ดังนั้นผู้เรียนภาษาก็ควรจะทำได้ทำพฤติกรรมเช่นเดียวกับในชีวิตจริง ควรได้ฝึกและใช้ภาษาในลักษณะของทักษะสัมพันธ์ตั้งแต่เริ่มต้น

3.3 ฝึกสมรรถภาพทางการสื่อสาร (Communicative Competence) ต้องให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษา ซึ่งมีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้จริง กิจกรรมการหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะผู้เรียนทำกิจกรรมนี้จะไม่ทราบข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่ง จึงจำเป็นต้องสื่อสารกันเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ กิจกรรมในลักษณะนี้มีความหมายและใกล้เคียงกับการสื่อสารในชีวิตจริง นอกจากนี้ในการทำกิจกรรมในการใช้ภาษา ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกใช้ข้อความที่เหมาะสมกับต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ต้องให้ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษาหลายๆ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมในการใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆ มีการฝึกให้แสดงความคิดหรือระดมพลังสมอง (Brainstorming Activities) ฝึกกิจกรรมการใช้ภาษาเป็นคู่ๆ หรือทำงานเป็นกลุ่ม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) การใช้เกมจำลองสถานการณ์ (Simulation) การแก้ปัญหา (Problem Solving)

3.4 ฝึกผู้เรียนให้ใช้ภาษาในกรอบของความรู้ในด้านหลักภาษา (Grammatical Competence) และความรู้เกี่ยวกับภวณศาสตร์ของภาษาที่อยู่ในกลุ่มแต่ละสังคม (Sociolinguistics) ต้องฝึกให้ผู้เรียนเคยชินในการใช้ภาษา โดยไม่กลัวผิดและสื่อสารได้คล่อง เพราะการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา ให้ความสำคัญในเรื่องความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) เป็นอันดับแรก และเน้นการใช้ภาษาตามสถานการณ์ (Function) มากกว่าการใช้รูปแบบ (Form) ผู้สอนไม่ควรแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นๆ การแก้ไขที่ผิดมากในขณะที่ฝึกการใช้ภาษาจะทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจและไม่กล้า

ใช้ภาษาในการทำกิจกรรมต่างๆ ภาษาที่ใช้อาจไม่ถูกต้องนักแต่สื่อความหมายได้ เช่น Cold? Me? Never! แต่ความต้องการของการใช้ภาษาก็ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมด้วยเช่นกัน

สรุปได้ว่าหลักสำคัญในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีหลักสำคัญดังนี้คือ

- 1) ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนความรู้ความสามารถทางด้านภาษาศาสตร์
- 2) มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
- 3) ผู้เรียนได้ฝึกสมรรถภาพทางการสื่อสาร
- 4) ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และได้รับประสบการณ์ตรงอย่างเข้าใจและสร้างสรรค์
- 5) ฝึกให้ผู้เรียนใช้ภาษาในกรอบของความรู้ด้านหลักภาษาและกฎเกณฑ์ที่ใช้ในกลุ่มและสังคม

4. ขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

จากแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ทำให้เกิดขั้นตอนการสอนต่าง ๆ 3 ขั้นตอนที่ใช้จัดการสอนต่างๆ ไป ขั้นตอนการสอนนี้มีผลเชื่อมโยงต่อไปถึงสถานการณ์ในการสอนเทคนิคการสอน สื่อ อุปกรณ์ และหน่วยการสอนด้วย ครูผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจให้ชัดเจน เพื่อจะได้จัดการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีดำเนินการในแต่ละขั้นตอนมีดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ. 2545 : 111)

4.1 ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation)

ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศการนำเสนอเนื้อหาใหม่ จัดเป็นขั้นตอนการสอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่ง ในขั้นนี้ครูผู้สอนจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่โดยมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริงโดยทั่วไปรวมทั้งวิธีการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นด้านการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์

4.2 ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice)

ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นขั้นที่ให้ผู้เรียน ได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งได้เรียนรู้ใหม่ในลักษณะการฝึกแบบควบคุมหรือชี้นำ (Controlled Practice/Directed Activities) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการฝึกไปสู่การฝึกแบบค่อยๆ ปล่อยตัวเองมากขึ้น เป็นแบบกึ่งควบคุม (Semi Controlled) การฝึกแบบนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก แต่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียน ได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน เช่น ในการฝึกนั้นครูผู้สอนจะเริ่มจากการฝึกปากเปล่า ซึ่งเป็นการพูดแบบง่าย ๆ ก่อน จนได้รูปแบบภาษา แล้วค่อยเปลี่ยนสถานการณ์ไป เพื่อฝึกการใช้โครงสร้างประโยคตามบทเรียน ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องให้ข้อมูลป้อนกลับด้วย เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่า

คนใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้อาจตรวจสอบความเข้าใจด้านความหมายได้ ต่อจากนั้นจึงให้ฝึกด้วยการเขียน (Written) เพื่อเป็นการฝึกความแม่นยำในการใช้

4.3 ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production)

ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร นับเป็นขั้นที่สำคัญที่สุดขั้นหนึ่ง เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เปรียบเสมือนเป็นการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปการนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน การฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ลงใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริงหรือที่เป็นสถานการณ์จริงด้วยตัวเอง โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกใช้ภาษาในลักษณะนี้มีประโยชน์เพราะสามารถช่วยให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้ว่า ผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ภาษาไปแล้วมากน้อยเพียงใดสามารถนำไปปรับใช้ตามความต้องการของตนเองมากน้อยเพียงไหน ซึ่งที่นี้จะถือว่าผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วอย่างแท้จริงคือ การที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองโดยอิสระ ภายใตสถานการณ์ต่างๆ ที่พบในชีวิตจริง นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้ออกโอกาสความรู้ทางภาษาที่เคยเรียนแล้วมาใช้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ในการฝึกในขั้นนี้อีกด้วย เพราะผู้เรียนไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาตามรูปแบบที่กำหนดมาให้เหมือนกับการฝึกในขั้นการฝึก และการได้เลือกการใช้ภาษานี้เอง จะช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่าขั้นตอนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมี 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำเสนอเนื้อหา 2) ขั้นฝึกปฏิบัติ 3) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถทางการออกเสียง

1. อิทธิพลของภาษาแม่

ในปัจจุบันประชาชนประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเป็นจำนวนมาก ประกอบด้วยผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองและผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ทำให้มีการใช้ภาษาอังกฤษในลักษณะแตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ (Mother Tongue) คือการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรกนับตั้งแต่เกิดจนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ การเรียนภาษาแม่นี้คล้ายกับเป็นการเรียนได้เองตามธรรมชาติ มีปัญหาในการเรียนน้อยที่สุด ผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

ได้แก่ ประชาชนในประเทศอังกฤษ สกอตแลนด์ ไอร์แลนด์ อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เป็นต้น

1.2 ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (Second Language) ผู้ใช้จะเรียนภาษาอังกฤษ หลังจากที่ได้เรียนภาษาแม่แล้ว เพราะจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เช่น การติดต่อกับหน่วยราชการ ธุรกิจค้าขาย หรือการประกอบอาชีพ เป็นต้น ประชาชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินเดียศรีลังกา เป็นต้น การใช้ภาษาที่สองนี้มักจะมีอิทธิพลของภาษาแม่เข้ามาแทรก ซึ่งมักจะเป็นลักษณะของการออกเสียงและลักษณะไวยากรณ์ จะเห็นได้ว่าคนสิงคโปร์เชื้อสายจีนจะพูดภาษาอังกฤษที่มีลักษณะคล้ายภาษาจีน หรือคนอินเดียก็จะพูดภาษาอังกฤษที่ฟังคล้ายภาษาอินเดีย การที่ลักษณะของภาษาแม่เข้ามา มีอิทธิพลในภาษาอังกฤษและมีผู้ใช้งานเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปและใช้สื่อสารกับกลุ่มชนอื่นๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษก็อาจเกิดเป็นภาษาอังกฤษแบบหนึ่ง โดยอาจเรียกว่า Singaporean English หรือ Indian English ได้

1.3 ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (Foreign Language) เป็นการใช้อังกฤษของผู้ที่มีภาษาแม่อยู่แล้วต่อมาจึงเรียนภาษาอังกฤษและการเรียนนั้นมักจะเรียนเพื่อจุดประสงค์เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา แต่ที่สำคัญคือ ผู้เรียน ไม่ได้เรียนเพื่อนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่การใช้ภาษาอังกฤษในประเทศไทย ญี่ปุ่น และจีน เป็นต้น การใช้ภาษาแบบนี้ในขณะที่เรียนภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนมักขาดแรงจูงใจ มองไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเรียน เพราะยังไม่มีโอกาสที่จะนำไปใช้เป็นประจำ ขาดผู้สอนที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องเหล่านี้ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้เป็นภาษาต่างประเทศไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร และมีปัญหามากกว่าเรียนภาษาประเภทที่หนึ่งและที่สองมาก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540 : 422-423)

สรุปได้ว่าภาษาแม่มีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศและเป็นภาษาที่สอง ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศและภาษาที่สอง จึงมีการให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา สิ่งที่เจ้าของภาษาพูดและทำในสถานการณ์จำเพาะต่างๆ จะถูกนำมาวิเคราะห์และสอนให้กับผู้เรียนภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนสื่อความหมายของเจ้าของภาษาได้อย่างถูกต้อง ผู้เรียนภาษาอังกฤษยังต้องเข้าใจว่าพื้นฐานทางวัฒนธรรมเดิมของตนจะมีผลทางพฤติกรรมในการพัฒนาความอดทนและการยอมรับในพฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษของตนด้วย

2. สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้

ปีเตอร์ สตีเวนส์และคณะ (Peter Steven, and Et. 1978 ; อ้างถึงในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2540 : 441-453) จากผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศพบว่า มีปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการด้วยกันคือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน ปัจจัยทางการเรียนการสอน และปัจจัยทางสภาพแวดล้อม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ตามแนวคิดของนักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม (Behavioral psychologists) เชื่อว่าคนเราทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างได้ถ้ามีตัวกระตุ้นและการเสริมแรง การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการด้านกลไกที่ถูกควบคุมโดยสิ่งต่างๆ ภายนอก แต่นักจิตวิทยาความคิดความเข้าใจ (Cognitive psychologists) เชื่อว่าผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ความรู้และสติปัญญา ตลอดจนกระบวนการการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อผลสำเร็จทางการเรียน ครูเป็นเพียงผู้รับผิดชอบในการสอนแต่นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียนรู้

สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนนั้น อาจจำแนกได้ 2 ประเภทคือ ปัจจัยด้านจิตพิสัย (Affective Domain) แลปัจจัยด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ปัจจัยด้านจิตพิสัย ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับอารมณ์ ทศนคติ และบุคลิกภาพ จะมีบทบาทในการพัฒนาทักษะทางภาษาที่สองมากกว่าปัจจัยด้านพุทธิพิสัย ซึ่งเป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจ ทั้งนี้เพราะอารมณ์จะเป็นตัวควบคุมความตั้งใจที่ส่งเสริมหรือปิดกั้นการทำงานด้านพุทธิพิสัย ถ้าผู้เรียนไม่ต้องการที่จะเรียน เขาย่อมจะเรียนได้น้อย หรือ เรียนไม่เต็มความสามารถ รายละเอียดของปัจจัยในแต่ละด้านสรุปดังนี้

2.1.1 ปัจจัยด้านจิตพิสัย (Affective Variables) ประกอบด้วยปัจจัยต่างที่สำคัญ

ดังนี้

1) ทศนคติ (Attitude) ผู้เรียนแต่ละคนในชั้นเรียนภาษาต่างก็มีทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันไป ซึ่งทัศนคติดังกล่าวอาจเป็นไปได้ทั้งในทัศนคติในทางบวก ทัศนคติในทางลบ หรือทัศนคติในทางบวกและลบปนกัน ทัศนคติของผู้เรียนเกี่ยวกับภาษา อังกฤษ ชาติเจ้าของภาษา จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเรียนของผู้เรียน เช่น ถ้าผู้เรียนเชื่อว่าภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่จะอำนวยความสะดวกให้ในอนาคตข้างหน้าผู้เรียนก็จะเต็มใจที่จะใช้เวลาและทุ่มเทพลังงานในการที่พัฒนาทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษของตนเองมากยิ่งขึ้น แต่ในทางตรงข้ามถ้าผู้เรียนมีความรู้สึกว่าการเรียนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่

เป็นไปได้หรือเห็นว่าการเรียนภาษาอังกฤษเป็นการสูญเสียเวลาอันมีค่าสำหรับการเรียนวิชาอื่นที่น่าสนใจกว่าหรือสำคัญกว่าก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดความวิตกกังวลและขาดความเต็มใจที่จะเรียน ทักษะที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นทัศนคติบางอย่าง เช่น มีความรู้สึกเบื่อหน่ายหรือต่อต้านการเรียน ดังนั้นการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติในทางบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษ อาจสามารถช่วยให้ทัศนคติที่เป็นการต่อต้านนั้นลดลง หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้บ้างแต่ไม่ใช่ทั้งหมด

2) แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง แรงขับที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา อาร์ซี การ์ดเนอร์ และดับเบิลยู อี แลมเบิร์ต (R.C. Gardner and W.E. Lambert. 1972 ; อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2540 : 436) ได้แบ่งแรงจูงใจเพื่อประโยชน์ (Integrative Motive and Instrumental Motive)

แรงจูงใจเพื่อการบูรณาการ หมายถึง ความตั้งใจของผู้เรียนที่จะเป็นสมาชิกของกลุ่มคนที่พูดภาษานั้น ส่วนแรงจูงใจเพื่อการใช้ประโยชน์ เป็นความต้องการของผู้เรียนในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศเพื่อจะได้รับการยอมรับในสังคมหรือได้รับประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ

การ์ดเนอร์ และแลมเบิร์ต ได้ทำการวิจัยหลายครั้งเพื่อจะศึกษาว่า แรงจูงใจแบบใดมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง ผลการวิจัยของบุคคลทั้งสองในแคนาดา พบว่าแรงจูงใจเพื่อการบูรณาการมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองมากกว่าแรงจูงใจเพื่อประโยชน์ อย่างไรก็ตามผลการวิจัยของบุคคลทั้งสองในฟิลิปปินส์กลับพบว่าแรงจูงใจเพื่อประโยชน์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าแรงจูงใจเพื่อการบูรณาการ

3) ความสนใจและความต้องการ (Interests and Need) ความสนใจเป็นสภาพของความต้องการที่จะรู้หรือเรียนรู้เกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างในด้านความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้นย่อมมีความแตกต่างกันไปอย่างหลากหลาย ดังนั้น การที่ผู้สอนจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนนั้น ย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ อย่างไรก็ตามการเชื่อมโยงระหว่างความสนใจ ทฤษฎีว่าด้วยความรู้เดิม (Schema Theory) และแรงจูงใจของผู้เรียนเข้าด้วยกัน โดยผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม เป็นสิ่งที่ไม่เกินความสามารถของผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่สามารถเร้าผู้เรียนให้เกิดความอยากเรียนขึ้นมาได้นั้นจะต้องเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความรู้เดิม (Schemata) ของผู้เรียน ซึ่งเกิดมาจากความสนใจของผู้เรียน การนำเสนอบทเรียนที่ผู้เรียนสนใจ จะทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะจำบทเรียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับความสนใจและ

ความรู้เดิมของตนได้ยาวนานกว่าการรับรู้ความต้องการของตนเองของผู้เรียนจะมีผลต่อการเรียนในชั้นเรียนภาษาด้วย เช่น ถ้าผู้เรียนมีแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับตัวเขา และมีความพอใจที่จะได้คะแนนดี ๆ ผู้เรียนก็จะเอาจริงเอาจังด้วยการตั้งใจเรียนในชั้นเรียน ถ้าผู้เรียนมีความต้องการที่เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในการพูดให้เก่งเพื่อที่จะสมัครเข้าทำงานในบริษัทต่างชาติ ผู้เรียนคนนั้นก็ตั้งใจเรียนในชั้นเรียนอย่างจริงจัง ส่วนผู้เรียนที่ค้นหาความต้องการหรือความจำเป็นของตนเองในการเรียนภาษาอังกฤษไม่พบก็จะประสบความยากลำบากในการที่จะต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างมากในวิชาเรียน จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องพยายามอธิบายหรือชี้แจงข้อดีของการเรียนภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนเข้าใจเสียแต่แรก

2.1.2 ปัจจัยด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Variables) ปัจจัยด้านพุทธิพิสัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการเรียนภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1) ความรู้พื้นฐานเดิม (Background Knowledge) คือ ความรู้ ทักษะ และความสามารถที่จำเป็นต่อการเรียนเรื่องนั้นๆ การมีความรู้พื้นฐานเดิมอยู่มากจะเป็นฐานสำคัญช่วยให้เรียนรู้ได้มากขึ้น เร็วขึ้น และมั่นคงขึ้น เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปของนักจิตวิทยาทั้งหลายว่าความรู้เดิมที่ผู้เรียนนำมาใช้ในกิจกรรมภาษาในชั้นเรียน เป็นปัจจัยด้านพุทธิพิสัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการเรียนภาษา ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนที่มีความรู้ในภาษาแรกของตนเป็นอย่างดี และเป็นผู้ที่มิประสบการณเดิมเกี่ยวกับการเรียนภาษามาก่อน ย่อมได้เปรียบผู้เรียนคนอื่น และผู้เรียนที่มีสามารถในการอ่านภาษาแรกของตนได้ดี ก็จะมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษได้ดีด้วย

2) กิจนิสัยในการเรียน (Study habits) หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนที่บุคคลได้ฝึกฝนจนเป็นความเคยชิน โดยเฉพาะวิธีการทำงานและการใช้เวลาเรียนอย่างเหมาะสม กิจนิสัยในการเรียนที่ดีมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียน นักเรียนคนใดก็ตามเมื่อประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนแล้วไปปรึกษาครู ไม่นั่งใจลดเวลาเรียนหนังสือสอบถามผู้สอนเวลาไม่เข้าใจ ใช้เวลาว่างศึกษา ค้นคว้าในห้องสมุดเป็นประจำ เหล่านี้เป็นต้น จะมีโอกาสประสบผลสำเร็จในการเรียนมากกว่านักเรียนที่ไม่มีกิจนิสัยดังกล่าว

3) ความถนัดในการเรียนภาษา (Aptitude) ความถนัดในการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเป็นคุณลักษณะเฉพาะทางปัญญาของผู้เรียนที่จำเป็นในการเรียนรู้ภาษาที่สองคุณลักษณะเฉพาะทางปัญญาดังกล่าวนั้นจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาใหม่ได้อย่างง่ายดาย รวดเร็ว และเรียนรู้ได้ในระดับสูง ในการสอนภาษาอังกฤษนั้น ผู้สอนมักจะทราบ

ดีว่าการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนแบ่งออกได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง และกลุ่มอ่อน ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มนี้จะมีระดับคะแนนที่แตกต่างกันมาก ความแตกต่างของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มนี้สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือ ความถนัดในการเรียนภาษาของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้น ผู้สอนภาษาอังกฤษอาจช่วยเหลือผู้เรียนได้ โดยการจัดการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละห้อง การใช้เทคนิคการวิเคราะห์ผู้เรียน โดยเน้นการส่งเสริมกลวิธีการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน และให้ความสนใจกับปัญหาของผู้เรียน ที่ไม่มีความถนัดทางการเรียนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ในช่วงเริ่มต้น

4) สติปัญญา (Intelligence) โดยทั่วไปแล้ว ผู้เรียนที่มีสติปัญญาสูงมักจะมีทักษะในการเรียนภาษาสูงกว่าผู้เรียนที่มีปัญญาดำ และผู้เรียนที่มีสติปัญญาสูงจะมีความสามารถในการเรียนที่เร็วกว่าและดีกว่าเพื่อนร่วมชั้นคนอื่นๆ โดยปกติทั่วไปแล้ว ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้ที่จะพูดภาษาแรกของตนเองได้แต่ไม่สามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารในชั้นเรียนภาษาที่สองให้อยู่ในระดับที่เป็นที่ยอมรับได้ ดังนั้นปัญหาที่ผู้สอนต้องเผชิญ นอกนอกจากจะต้องพยายามแก้ปัญหาด้านคุณลักษณะที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนภาษาของผู้เรียนแต่ละคนแล้ว ผู้สอนยังต้องพยายามค้นหาวิธีการในการที่จะจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนของผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาที่แตกต่างกันด้วย

2.2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ปัจจัยที่เกี่ยวกับปรับบทเรียนการสอน ภาษาอังกฤษมีความซับซ้อนเช่นเดียวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนที่ได้กล่าวมาแล้ว ปัจจัยเหล่านี้รวมถึงปัจจัยด้านตัวผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกชั้นเรียน ด้านมุ่งหมายของการสอน เป็นต้น ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

2.2.1 ปัจจัยด้านตัวครู (Teacher Variable) ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญในฐานะที่เป็นผู้ตั้งจุดประสงค์ของการเรียนการสอน ประยุกต์เนื้อหาในบทเรียน พัฒนาหลักสูตรเตรียมแผนการสอนกำหนดพฤติกรรมในชั้นเรียน สร้างมาตรฐานและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนอกจากนี้ผู้สอนยังเป็นผู้สร้างบรรยากาศในห้องเรียน เชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนการสอน และรับผิดชอบต่อการสอนเนื้อหา ช่วยจัดความไม่แน่ใจของตัวนักเรียน ให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่อง และกระตุ้นเด็กทั้งหมดให้มีความขยันหมั่นเพียร และประสบความสำเร็จในการเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับผู้สอนมีดังนี้ ภาษาโดยการเรียนไวยากรณ์ก่อนเป็นอันดับแรก เนื้อหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการอธิบายกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ หรือการเรียนรู้อุปแบบไวยากรณ์ โดยการทำให้แบบฝึกหัดหรือการฝึกฝนด้านปรับซึ่งหมายความว่า การฝึกฝนดังกล่าวนี้จะถูกจัดวางในสถานการณ์ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ

รูปแบบของประโยคที่เปลี่ยนไปโดยมีความหมายเหมือนเดิมและความหมายที่สำคัญคือ การเรียนรู้จะถ่ายทอดคุณเกณฑ์ไวยากรณ์เบื้องต้น โดยการพูดปากเปล่าได้อย่างรวดเร็ว แบบเรียนในปัจจุบันจึงเป็นการผสมผสานระหว่าง คำอธิบาย กฎเกณฑ์ไวยากรณ์และการฝึกทักษะในการฟัง-พูดเข้าด้วยกัน และแบบเรียนปัจจุบันเน้นกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร (Communication Activities) และมีการใช้เนื้อหาและลำดับที่ที่น่าสนใจสำหรับผู้เรียนไว้ด้วย

2.3 การจัดรายวิชาเรียน (Course Organization) เวลาในการสอนภาษาอังกฤษโดยทั่วไปจะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง/วัน หรือ 3-5 ชั่วโมง/สัปดาห์ ซึ่งกำหนดเวลาที่เหมาะสมสำหรับการเรียนภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ ช่วงเวลาเรียนภาษาก่อนข้างสั้น หรือบางครั้งยาวเกินไปจะไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนภาษา ในการจัดการเรียนภาษาให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนควรจัดระบบการสอนภาษาอังกฤษในรูปแบบใหม่ เพื่อคว่ำรูปแบบใดให้ประโยชน์ละค้ำค่าเวลา ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าเดิม

2.4 การวิเคราะห์สิ่งที่จำเป็นสำหรับการเรียนภาษาของผู้เรียน (Analysis of Students' Language Needs) ผู้สอนภาษาควรวิเคราะห์ปัจจัยที่จำเป็นต่อการเรียนภาษา เช่น ผู้เรียน มีโครงการจะไปเรียนต่อต่างประเทศ จะต้องเน้นการฟังเพื่อความเข้าใจ การจดบันทึก การอ่าน และการเขียนรายงานการวิจัย ส่วนผู้เรียนเน้นการศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจะต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะเกี่ยวกับเศรษฐกิจเป็นต้น

2.5 การฝึกหัด (Practice) การฝึกหัดเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพราะว่าการฝึกหัดซึ่งเกิดจากความเต็มใจของผู้เรียนซึ่งเห็นประโยชน์ของการฝึกหัดที่มีต่อตนเองนั้น จะก่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนเองอย่างมากมาย การเรียนวิชาใดๆ ก็ตาม จะมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการคือ ความสามารถของผู้เรียน แรงจูงใจ (Motivation) และประมาณคุณภาพของการสอน ตามทฤษฎีการเรียนภาษานั้นเห็นว่า การเรียนส่วนใหญ่ที่ประสบความล้มเหลวเพราะขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งใน 3 ปัจจัยดังกล่าว จุดประสงค์ของการฝึกภายในชั้นเรียนนั้นแตกต่างกัน ไปตามแต่ผู้สอน ซึ่งบางคนก็ให้เรียนฝึกตรวจสอบความเข้าใจด้านไวยากรณ์ของผู้เรียน บ้างก็ใช้การฝึกหัดเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้รูปแบบและภาษาได้อย่างอัตโนมัติ ดังนั้นการฝึกภาษาจะต้องเป็นกิจกรรมที่ดำเนินไปอย่างมีระบบกลไกแม้แต่การฝึกออกเสียงเพราะภาษาคือระบบสัญลักษณ์ที่ใช้สำหรับถ่ายทอดความคิด การฝึกภาษาจะมีคุณค่าเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการดังนี้

2.5.1 กิจกรรมที่ตรงกับความเป็นจริง (Realistic Activities) กิจกรรมที่นำมา

ฝึกภาษาที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เช่น การฝึกการใช้ภาษาจากประโยคเดียวๆ ที่ขาดบริบท ซึ่งเป็นประโยคที่ไม่มีความหมายขาดบริบทของการสื่อสาร

2.5.2 กิจกรรมการฝึกภาษาจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นสามารถที่จะส่งเสริมหรือทำให้ความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียนสมบูรณ์ได้เท่านั้น

2.5.3 กิจกรรมการฝึกที่ดีจะต้องเป็นตัวเชื่อมโยงทั้งความคิดและจิตใจของผู้ใช้ภาษา การฝึกภาษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการท่องจำทศนทนา หรือการฝึกหัดทักษะด้านกลไก นั้นจริงๆ แล้วเป็นเพียงกระบวนการทางสมองอย่างเดียวซึ่งแตกต่างจากกระบวนการการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และการฝึกหัดที่เน้นกระบวนการสื่อสารจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาไปใช้สื่อสารได้จริง

2.6 การประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ และมีบทบาทสำคัญต่อผู้สอนและผู้เรียนดังนี้

2.6.1 ผู้สอนภาษามักจะใช้การสอบเป็นแรงจูงใจในการสอน ผู้สอนภาษาซึ่งเป็นผู้ที่ทราบดีที่สุดว่าเนื้อหาใดเรื่องใดที่จะนำไปทดสอบผู้เรียนและจะทดสอบด้วยวิธีการใด ดังนั้นผู้สอนจึงมักจะเตรียมเนื้อหาและกิจกรรมที่จะนำไปทดสอบ มาสอนให้กับผู้เรียนเป็นการเตรียมผู้เรียนให้สามารถทำข้อสอบได้ดี

2.6.2 ผู้เรียนที่มีความสนใจในการเรียน จะเป็นผู้ที่มีความเข้าใจดีว่าการทดสอบเป็นอย่างไร ดังนั้นจึงเน้นการเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการสอบประเภทต่างๆ มากกว่าที่จะสนใจศึกษาเพื่อเป็นความรู้จริงๆ

2.7 ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม การเรียนการสอนภาษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยเกี่ยวกับผู้เรียน และปัจจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ไป และไม่ได้เกิดจากตัวผู้เรียนเอง แต่เกิดจากสิ่งแวดล้อมและสภาพการณ์ที่เกี่ยวกับบุคคลอื่นในสังคม เช่น สภาพทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพของผู้เรียนในฐานะสมาชิกของครอบครัว ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.7.1 ปัจจัยด้านสังคม (Social Variable) สภาพทางสังคมซึ่งอยู่นอกชั้นเรียนจะเป็นตัวกำหนดบทบาทของสถานการณ์ทางสังคมในชั้นเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนแต่ละคน ปัจจัยด้านสังคมเป็นสิ่งที่ผลทั้งในทางบวกและทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ปัจจัยด้านสังคมเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

1) บริบททางสังคม โดยปกติแล้วการเรียนภาษาใดๆ ในชั้นเรียนภาษาจะ

มีการจัดการเรียนตามสถานการณ์ต่างๆ ทางสังคมแต่สภาพแวดล้อมทางสังคมในการเรียนภาษาเป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับชีวิตจริง ความไม่สอดคล้องดังกล่าวได้แก่ การติดต่อสื่อสารในสถานการณ์จริงนอกชั้นเรียน จะไม่มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในสถานการณ์ของการตรวจสอบหรือแก้ไขคำพูดของผู้พูด และกลุ่มผู้เรียนในชั้นเรียนภาษาไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกันตามรูปแบบของกลุ่มคนในสังคม ดังนั้น โอกาสที่ผู้เรียนภาษาจะมีส่วนในความสนใจของตนเอง หรือมีมิตรภาพตามขอบข่ายของสังคมที่แท้จริงเป็นไปได้ยากผู้เรียนในชั้นเรียนภาษาจะถูกจัดเป็นกลุ่มเพื่อจุดประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาในชั้นเรียนเท่านั้น ดังนั้น โอกาสที่ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาในการสื่อสารนั้นมีน้อยมาก ผู้สอนภาษาจะต้องพยายามให้ผู้เรียนได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่จะต้องมีการติดต่อสื่อสารตามสถานการณ์การใช้ภาษาที่เป็นจริงและพึงระลึกเสมอว่ายิ่งผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมที่มีความสมจริงทางภาษาให้กับผู้เรียนมากเท่าไร ผู้เรียนก็จะยิ่งสามารถนำสิ่งที่เรียนในชั้นเรียน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้นเท่านั้น

2) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่พูดภาษาอังกฤษ ภาษาเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลและความสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของ ชนชาติ เจ้าของภาษาเรียนภาษาของตนหรือภาษาถิ่น เพราะภาษาทำให้มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความรู้สึกเช่นนี้มีอิทธิพลต่อความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนภาษาที่สองด้วยเช่นเดียวกัน การพัฒนาทักษะทางภาษาในระดับของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) นั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนการสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ด้วย ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาและมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนรู้สึกถึงความพยายามในการพัฒนา ความสนิทสนมกลมเกลียวระหว่างผู้เรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมในชั้นเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนที่มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มจะเป็นผู้ที่ชอบเรียนภาษาและใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ และชอบที่จะใช้ภาษาในการติดต่อสัมพันธ์หรือสนทนากับเพื่อนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน

3) ภาษาและการต่อต้านทางวัฒนธรรม ภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งกำหนดแนวคิดและการกระทำของบุคคล เมื่อผู้เรียนพบกับความคิดและการกระทำในรูปแบบที่แตกต่างจากที่คุ้นเคยเป็นครั้งแรก ก็อาจจะก่อให้เกิดความรู้สึกที่รับไม่ได้ เพราะมีทัศนคติและภูมิหลังเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ แตกต่างออกไป ดังนั้น ผู้สอนภาษาจึงควรเตรียมผู้เรียนให้คุ้นเคยกับคุณลักษณะของภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แต่ผู้สอนไม่ควรวิจารณ์หรือโจมตีภาษาและวัฒนธรรมทั้งของผู้เรียนเองและของภาษาที่เรียน เพราะอาจจะทำให้เกิดสภาวะของการต่อต้านการกล้าเลียง มีผลต่อจิตใจของผู้เรียน ซึ่งไม่มีผลดีต่อการเรียนรู้ภาษา

2.7.2 ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Social and Economic Status

Variable)

1) ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเพราะว่าการศึกษาไม่ว่าจะเป็นวิชาอะไรในระดับใดก็ตามจำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวทั้งในด้านการเงินและด้านอื่นๆ ที่จะช่วยให้สามารถศึกษาได้สำเร็จตามความต้องการ และยังเป็นนักศึกษาภาษาที่สองในสิ่งแวดล้อมที่ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษานั้นในการสื่อความหมายในชีวิตประจำวันน้อยมาก องค์กรการเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยที่ผู้เรียนได้รับตัวป้อนทางภาษา (Input) ส่วนใหญ่จากห้องเรียนเท่านั้น ความจำเป็นในการจัดหาตัวป้อนทางภาษาเพิ่มเติมจึงมีมากเพราะว่าตัวป้อนทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถจะเข้าใจได้ (Comprehensible Input) คือตัวแปรสาเหตุที่แท้จริงของการเรียนรู้ภาษา นั่นคือ ถ้าหากผู้เรียนรับตัวป้อนทางภาษามากขึ้นเท่าใดผู้เรียนก็จะสามารถเรียนรู้ภาษาได้มากขึ้นเท่านั้น

2) การส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษในครอบครัว (Encouragement of English Learning in the Family) การส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษในครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพราะว่าผู้เรียนคนใดก็ตามที่มีผู้ปกครองสนับสนุนส่งเสริมการเรียน ก็จะได้รับตัวป้อนทางภาษาเพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียนทำให้เรียนรู้ภาษาได้มากขึ้น

กล่าวโดยสรุป สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพราะผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองโดยตรง ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนจึงมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน และปัจจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวครูและปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูก็มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียนจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนได้มากยิ่งขึ้น

การออกเสียงภาษาอังกฤษ

1. ความหมายของการออกเสียงภาษาอังกฤษ

แอนเซอร์ส (Answers. 2006 : Web site) ได้ให้ความหมายของ การออกเสียง ภาษาอังกฤษไว้ ดังนี้

1.1 ท่าทางหรือกิริยาการออกเสียงคำศัพท์ หรือการเปล่งเสียงออกมา

1.2 วิธีการพูดคำศัพท์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการพูดคำศัพท์นี้ได้รับการยอมรับและ สามารถเข้าใจได้ง่าย

1.3 การเขียนแสดงคำพูด โดยใช้สัญลักษณ์เป็นตัวกำกับเสียง

2. ลักษณะของการออกเสียงภาษาอังกฤษ ฮาร์เมอร์ (Harmer. 2001 : 50) สรุปว่าการ

ออกเสียงภาษาอังกฤษมีขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับ 3 ประการ คือ

2.1 เสียง “คำ” เกิดจากตัวอักษรแต่ละตัวมาประสมกัน เช่น คำว่า Beat / b-i:+t/ (i: เป็นสัญลักษณ์ทางภาษาอังกฤษแทนเสียง “ee”) เสียงฝนภาษาอังกฤษนั้นใช้สัญลักษณ์ทาง ภาษาศาสตร์เป็นตัวกำกับการออกเสียง เนื่องจากในภาษาอังกฤษไม่มีอักษรตัวใดที่มีเสียงตรง แบบ 1 ต่อ 1 กับตัวของมันเอง จึงมีสัญลักษณ์แทนเสียงเกิดขึ้น ตัวอย่างคำศัพท์ เช่น “C” ของคำ ว่า Cat และ Cease ซึ่งจะออกเสียงแตกต่างกัน หรือคำว่า Though, trough, rough ต่างก็ใช้ “ou” เป็นสระเดียวกันแต่ออกเสียงต่างกัน นอกจากนี้คำที่มีตัวสะกดต่างกันแต่การออกเสียงสระ เหมือนกัน เช่น Plane และ Gain ในขณะที่เดียวกันการเปลี่ยนพยัญชนะ 1 ตัวในคำก็สามารถ เปลี่ยนความหมายได้ เช่น คำว่า Beat เปลี่ยนเป็น Meat, Bit เปลี่ยนเป็น Bent เป็นต้น

2.2 การเน้นหนัก เป็นขอบข่ายที่สำคัญมาก ซึ่งเป็นตัวแสดงว่า ประโยคนี้เน้นหนัก อะไร พยางค์ที่เน้นหนัก (Stressed Syllable) เป็นส่วนของคำหรือวลี เช่น “Important”

“Complain” “Medicine” Etc. และในคำที่ยาว ๆ มักจะมีเสียงเน้นเสียง 2 พยางค์ เรียกว่าเสียง

หลักและเสียงรอง เช่น Interpretation ซึ่ง “ta” เป็นเสียงหลัก และ “ter” เป็นเสียงรอง นอกจากนี้

เน้นการเน้นหนักพยางค์ในคำ 1 คำ ถ้าต่างกันความหมายก็จะเปลี่ยนตามได้ เช่น import จะเป็น

คำนามส่วน Import จะเป็นคำกริยา

2.3 ระดับเสียงสูงต่ำ และท่วงทำนองเสียง ระดับเสียงในภาษาอังกฤษเป็นตัวแสดง อารมณ์ผู้พูด เช่น ถ้าพูดด้วยระดับเสียงที่สูงอาจหมายถึงผู้พูดกำลังตื่นเต้นหรือตกใจ ถ้าพูดใน ระดับเสียงที่ต่ำ หมายถึงผู้พูดกำลังเบื่อหรือเหนื่อย ท่วงทำนองเสียงเหมือนกับเสียงดนตรีใน ประโยคเป็นสิ่งที่สื่อความหมายได้อย่างแท้จริง

3. การจัดกิจกรรมการฝึกการออกเสียงภาษาอังกฤษ Gerald Kelly (รัชนีโรจน์กุลธำรง. 2547 : 18-25 ; อ้างอิงมาจาก Gerald Kelly : 2004) ให้ความเห็นไว้ว่า เทคนิคและกิจกรรมการฝึกการออกเสียง มีมากมายหลายรูปแบบ เช่น การพูดซ้ำ ๆ จนคล่อง เพื่อพัฒนาทักษะการสนทนาออกเสียง (Productive Skills) และการสอนทักษะการรับฟัง (Receptive Skill) การพูดต่อกันเป็นลูกโซ่ (Chaining) การฝึกแบบคู่ปลายปิด (Open Pair Drilling) การฝึกแทนคำ (Substitution Drilling) คู่เทียบเสียง (Minimal Pairs) คำพ้องรูป (Homographs) คำพ้องเสียง (Homophones) และการบันทึกเสียงผู้เรียน เป็นต้น

กริฟเฟิน (Griffen. 1980 : Web Site) สรุปเกี่ยวกับการออกเสียงว่า เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้ามและควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ให้มาก การสอนเรื่องการออกเสียงเกี่ยวข้องกับ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นการฟัง และขั้นการพูด ตามทฤษฎีทางธรรมชาติของภาษา ทักษะการฟังต้องมาก่อนทักษะอื่นเสมอ การสอนครูอาจจะให้ตัวอย่างโคลง จากนั้นครูจึงบอกความหมายของคำศัพท์แก่นักเรียน แล้วสอนการออกเสียงคำศัพท์ และวิธีที่มีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่งคือการออกเสียงจากสื่อของจริง รูปภาพและอื่น ๆ เช่น คุกกี้แก้ว (Glass) และต้นหญ้า (Grass) ขั้นแรกให้นักเรียนดูแล้วออกเสียงคำทั้ง 2 คำอย่างชัดเจนหลาย ๆ ครั้ง จะทำให้นักเรียนสามารถแยกเสียงตัวอักษรและเสียงของคำศัพท์ได้ ขั้นที่ 2 ครูออกเสียงคำศัพท์แล้วให้นักเรียนชี้ไปที่แก้ว หรือ ต้นหญ้า ขั้นสุดท้ายคือ การออกเสียง เริ่มจากนักเรียนฝึกออกเสียงตามครู แล้วครูชี้ที่สิ่งของแล้วให้นักเรียนออกเสียงคำศัพท์ เพื่อให้นักเรียนออกเสียงคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องและข้อควรระวังคือ ถ้าออกเสียงผิด ความหมายก็จะเปลี่ยนไปทันที

ดัลตัน (Dalton. 1997 : Web Site) สรุปว่า กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกออกเสียงนั้นควรจะง่ายและสนุกสนาน นักเรียนบางคนจะรู้สึกอายนี่ที่จะต้องแสดงหน้าตาแปลก ๆ เมื่อเวลาฝึกออกเสียงสระ (อาจมีสาเหตุมาจากบุคลิกภาพส่วนตัวหรือวัฒนธรรม หรือทั้งสองอย่าง) แต่ก็ได้พบว่าสิ่งนั้นจะหายไปไม่ช้าและนักเรียนก็จะสนุกกับการออกเสียง ถ้าเป็นไปได้แบบฝึกหัดควรมีลักษณะหลากหลาย และเป็นในเชิงการสื่อสาร มีความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พูดไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

หลังจากการออกเสียงสระสั้น ยาวไปแล้วครูสามารถตรวจสอบเข้าใจและความสามารถในการจำแนกสระสั้น ยาวได้ด้วยวิธีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ครูเขียนคำหลาย ๆ คำบนกระดานคำและมีทั้งสระเสียงสั้นสระเสียงยาว
ตัวอย่าง เช่น

PORT PIT PAT PERT PET POT PUTT PUT PART PEAT

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

ขั้นที่ 2 ครูใช้คำตามตัวอย่างข้างต้นและพูดซ้ำอีกครั้ง เสียงสระสามารถแยกได้โดยการใช้กระบวนการพูดซ้ำ จนกว่าครูจะแน่ใจว่าจะไม่มีปัญหา จากนั้นให้ครูบอกนักเรียนว่าจะให้เขียนคำที่อ่าน แล้วให้นักเรียนเขียนคำที่ได้ยิน และตรวจความถูกต้องและเปรียบเทียบเมื่อตรวจสอบแล้วจะรู้ว่า นักเรียนมีความสับสนระหว่างสระเสียงสั้นและสระเสียงยาวหรือไม่ซึ่งจะนำไปสู่การฝึกซ้ำอีก

ขั้นตอนที่ 3 ครูเสนอกลุ่มคำขึ้นใหม่ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ จากนั้นครูถามนักเรียนว่ามีเลขอะไรบ้าง ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงความสามารถในการจำแนกเสียงสระและรู้ได้ถึงจุดที่เป็นปัญหาได้ ต่อจากนั้นใช้วิธีการอื่น ๆ เช่นการใช้เพลง คำคล้องจอง การจับคู่ทำกิจกรรมกับเพื่อน การให้ดูภาพยนตร์ การฟังวิทยุ เป็นต้น เพื่อที่จะเพิ่มความสามารถในการจำแนกเสียงของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 ครูกำหนดให้นักเรียนคิดหมายเลขโทรศัพท์ขึ้นมาแล้วให้พูดเป็นภาษาอังกฤษ ครูจะบอกว่านักเรียนพูดถูกหรือไม่ ซึ่งกิจกรรมนี้กระตุ้นให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับการออกเสียงและการแก้ไขการออกเสียงของตน

ตัวอย่างที่ 2

ขั้นที่ 1 ครูกำหนดปัญหาขึ้นมาในชั้นเรียน ดังต่อไปนี้

1.1 ครูสั่งให้วาดภาพแกะ (Sheep) ซึ่งชาวสเปนจะวาดภาพเรือ (Ship)

1.2 ครูสั่งให้เขียนอักษร P บนรูปแกะ (คนที่พูดภาษาอารบิกมักจะเขียน

อักษร B)

1.3 สั่งให้เขียนคำว่า "Pleasant" (ชาวญี่ปุ่นมักจะเขียน "Present")

1.4 สั่งให้เขียนคำว่า Light (คนญี่ปุ่นมักจะเขียนคำว่า Right)

1.5 สั่งให้วาดรูปหนู (Mouse) คนสเปนและคนญี่ปุ่นมักจะวาดรูปปาก (Mouth)

1.6 วาดรูปลูกแพร์ (Pear) (คนที่พูดภาษาอารบิกมักจะวาดรูปหมี (Bear))

ขั้นที่ 2 นักเรียนเข้ากลุ่ม ครูแจกแบบทดสอบให้นักเรียนซึ่งในแบบทดสอบนั้นมีคำและกลุ่มคำ จากนั้นครูให้นักเรียนในกลุ่มคนหนึ่งกระซิบบอกเพื่อนและต่อกันไปเรื่อย ๆ จนคนสุดท้าย และผลที่ได้จะมีลักษณะคล้ายขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 ผลย้อนกลับ นักเรียนจะมีปฏิกิริยาจากเสียงหัวเราะ จากเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรมนี้ ครูต้องชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องที่พบ ผู้เรียนจะพบว่าในชีวิตจริงจะได้ยินภาษาอังกฤษที่ไม่เหมาะสม และทำให้ทราบกลยุทธ์ของวิธีการออกเสียงที่ถูกต้อง

ข้อสรุปจากการทำแบบฝึกหัด คือ

1. แบบฝึกหัดที่ใช้ควรมีความชัดเจนและครูควรให้คำแนะนำที่กะทัดรัดกับนักเรียนแต่ละคนและชี้ปัญหาให้ชัดเจนแก่นักเรียนพร้อมทั้งเสนอแนะวิธีแก้ไข
 2. งานวิจัยจะนำไปสู่การอภิปรายเกี่ยวกับการเรียนรู้เทคนิควิธีการในการออกเสียงสามารถนำไปใช้ในชั้นเรียนได้ต่อไป
 3. กิจกรรมข้างต้นเกี่ยวข้องกันในเชิงการสื่อสาร
 4. นักเรียนหลายคนจะรู้สึกไม่ดีเกี่ยวกับการออกเสียงของตนเองแต่กิจกรรมข้างต้นจะผลักดันในด้านจิตวิทยา ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้
 5. ผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมเหล่านี้กับนักเรียนที่มาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน พบว่านักเรียนเหล่านั้นเห็นว่า กิจกรรมเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์และสนุกสนาน
 6. กิจกรรมข้างต้นช่วยให้ครูได้ระมัดระวังปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการออกเสียงของนักเรียนและช่วยให้การออกเสียงได้ถูกต้อง กิจกรรมดังกล่าวสามารถใช้ฝึกการออกเสียงได้ทุกภาษาและช่วยในกระบวนการเรียนรู้ทางการออกเสียงของนักเรียน
- ระบบเสียงภาษาอังกฤษ

เทียนมณี บุญจุน (2548 : 27-28) ได้ศึกษาระบบเสียงภาษาอังกฤษของ Oxford ไว้ดังนี้

1. เสียงหยุดหรือกัก (stops) ประกอบด้วยเสียงดังต่อไปนี้

[p^h] Voiceless aspirated bilabial stop ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียง

พยัญชนะ “พ” หรือ “ภ” ในภาษาไทยในตำแหน่งต้นคำ เช่น พาน [p^h a:n], ภพ [p^h op] สำหรับในภาษาอังกฤษ ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “p” ในตำแหน่งต้นคำหรือท้ายคำ เช่น pen [p^h ɛ:n], map [m æ p^h]

[p] Voiceless unaspirated bilabial stop ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ป” ในภาษาไทย ในตำแหน่งต้นคำ เช่น ปาน [pa:n], ปู [pu:] สำหรับใน

ภาษาอังกฤษตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ พยัญชนะ “p” ในตำแหน่งที่ตามหลัง “s” เช่น speak [spi:k] , spin[spi:n]

[b] Voiced bilabial stop ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ พยัญชนะ “บ” ในภาษาไทย เช่น บ้าน [ba:m], บน [bon] และพยัญชนะ “b” ในภาษาอังกฤษทั้งในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น bat [bæ t], rob [rob]

[t^h] Voiceless aspirated apico alveolar stop ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ท” หรือ “ต” ในภาษาไทยในตำแหน่งต้นคำเช่น ทาง [t^h a:m] และเสียงพยัญชนะ “t” ในภาษาอังกฤษในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น ten [t :n], cat [kæt]

[t] Voiceless unaspirated apico alveolar stop ตัวอย่างเสียงนี้ ได้แก่ พยัญชนะ “ต” ในภาษาไทยในตำแหน่งต้นคำเช่น ตา [ta:] และเสียงพยัญชนะ “t” ในภาษาอังกฤษในตำแหน่งที่ตามหลัง “s” เช่น stand [stænd]

[d] Voiced apico alveolar stop ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ พยัญชนะ “ด” ในภาษาไทย เช่น ดิน [din] , ดี [di:] และเสียงพยัญชนะ “d” ในภาษาอังกฤษทั้งในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำเช่น dog [dog] , bad [bæ:d]

[k^h] Voiceless aspirated dorso velar stop ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ค”, “จ” หรือ “ฉ” ในภาษาไทยในตำแหน่งต้นคำเช่น คำ [k^h a:], ชา [k^h a:], ฉ่า [k^h i:], back [bæk^h]

[k] Voiceless unaspirated dorso velar stop ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ก” ในภาษาไทยในตำแหน่งต้นคำ เช่น กา [k a:] และเสียงพยัญชนะ “k”, “c” ในภาษาอังกฤษในตำแหน่งที่ตามหลัง “s” เช่น skill [ski:t], sky [skal]

[g] Voiced dorso velar stop ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “g” ในภาษาอังกฤษ ทั้งในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น get [ge:t], bag [bæg]

2. เสียงเสียดแทรก (Fricatives) ประกอบด้วยเสียงดังต่อไปนี้

[f] Voiceless labio-den fricative ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ฟ” และ “ฝ” ในภาษาไทย ในตำแหน่งต้นคำ เช่น ฟัน [fan], ฝน [fo:n] และเสียงในพยัญชนะ “f” ในภาษาอังกฤษ ในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น fun [fʌn], life [laif]

[v] Voiceless labio-den fricative ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “v” ในภาษาอังกฤษ ในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น vine [va:m], live [li:v]

[θ] Voiceless labio-dental fricative ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “th” ในภาษาอังกฤษ ในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น thin [θɪ:n], both [bəʊθ]

[ð] Voiceless labio-dental fricative ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “th” ในภาษาอังกฤษ ในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น then [ðɛ:n], smooth [smu:ð]

[s] Voiceless apico alveolar fricative ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “s” และ “c” ในภาษาอังกฤษ ในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น sit [sɪt], bus [bʌs], cell [sɛ:l], face [feɪs]

[z] Voiced apico alveolar fricative ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “z” ในภาษาอังกฤษ ในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น zinc [zɪ:ŋk], geze [ge:ɪz]

[ʃ] Voiceless apico laminal alveolar prepalatal fricative ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “sh” ในภาษาอังกฤษ ในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น shin [ʃɪ:n], wish [wɪʃ]

[ʒ] Voiced apico laminal alveolar prepalatal fricative ตัวอย่างของเสียงนี้มีในเสียงพยัญชนะ “sh” ในภาษาอังกฤษ ซึ่งมักเขียนด้วยพยัญชนะ “s” และ “z” เช่น usual, pleasure, seizure

[h] Voiceless glottal fricative ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ฮ, ฮ” ในภาษาไทย เช่น คำ ห้า ฮุก และเสียงพยัญชนะ “h” ในภาษาอังกฤษ เช่น hut [hʌt], house [haʊs]

3. เสียงกึ่งเสียดแทรก (Affricates) ประกอบด้วยเสียงต่อไปนี้

[tʃ] Voiceless apical laminal alveolar prepalatal affricate ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ch” ในภาษาอังกฤษ ทั้งในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น chin [tʃɪ:n], watch [wɒtʃ]

[dʒ] Voiced apical laminal alveolar prepalatal affricate ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ j, g, ge และ dge ในภาษาอังกฤษ เช่น jump [dʒʌmp], gem [dʒɛ:m], page [peɪdʒ], judge [dʒʌ:dʒ]

4. เสียงนาสิก (Nasals) ประกอบด้วยเสียงต่อไปนี้

[m] Voiced bilabial nasal ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ม” ในภาษาไทย เช่นคำว่า แม่, มา และเสียงพยัญชนะ “m” ในภาษาอังกฤษ ทั้งในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น met [mɛt], time [tʰaɪm]

[n] Voiced apico alveolar nasal ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “น” และ “ณ” ในภาษาไทย เช่น นา [na:], เณร [ne:n] และเสียงพยัญชนะ “n” ในภาษาอังกฤษ ทั้งในตำแหน่งต้นคำ และท้ายคำ เช่น now [naʊ], vine [vaɪn]

[ŋ] Voiced dorso alveolar nasal ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ง” ในภาษาไทย เช่น งาน, วาง และเสียงพยัญชนะ “ng” หรือ “nk” ในภาษาอังกฤษ เช่น sing [sɪŋ], link [lɪŋk]

5. เสียงกระดกลิ้น (Tap or Flap) ประกอบด้วยเสียงต่อไปนี้

[ɾ] Voiced apico alveolar flap ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ร” ในภาษาไทย เช่น คำว่า รัก, รั้น และเสียงพยัญชนะ “r” ในภาษาอังกฤษ(สำเนียงอเมริกัน) ที่อยู่ระหว่างสระหรือระหว่างเสียง โฆษะ เช่น very, period สำหรับสำเนียงอเมริกัน ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “r” ที่อยู่ระหว่างสระ หรือระหว่างเสียง โฆษะ เช่น wanted, water, twenty

6. เสียงข้างลิ้น (Lateral) ประกอบด้วยเสียงต่อไปนี้

[l] Voiced apico alveolar lateral ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ล” ในภาษาไทย เช่น ลม [lɔm] และเสียงพยัญชนะ “l” ในภาษาอังกฤษในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำ เช่น like [laɪk], look [lʊk], black [blæk] “l” ในภาษาอังกฤษที่ออกเสียงในลักษณะนี้เรียกว่า clear “l”

7. เสียงกึ่งสระ (Semivowels) ประกอบด้วยเสียงต่อไปนี้

[w] Voiceless labio velar approximant ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ “ว” ในภาษาไทย เช่น วาง, กวาง และเสียงพยัญชนะ “w” ในภาษาอังกฤษ ในตำแหน่งต้นคำหรือหลังเสียง โฆษะ เช่น wait [weɪt], away [əweɪ]

[j] Voiceless labio velar approximant ตัวอย่างของเสียงนี้ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ ย, ญ ในภาษาไทย เช่น ยา, ญาติ และเสียงพยัญชนะ “y” ในภาษาอังกฤษ เช่น yas [jes]

8. กลุ่มเสียงที่เกิดในตำแหน่งพยัญชนะท้าย

เสียงพยัญชนะทุกเสียงในภาษาอังกฤษสามารถเกิดเป็นเสียงในตำแหน่งท้ายคำ เสียงหรือกลุ่มเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษในตำแหน่งท้ายพยางค์นั้นมีมาก และเมื่อเทียบ กับเสียงหรือกลุ่มเสียงในพยัญชนะต้นพยางค์แล้ว ในตำแหน่งท้ายพยางค์จะมีกลุ่มเสียงใน

ลักษณะต่าง ๆ เป็นจำนวนมากกว่าในตำแหน่งต้นพยางค์เป็นอันมาก เพราะมีเสียงประเภทควบกล้ำเกิดในตำแหน่งท้ายคำ

9. ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะ

กรองแก้ว ไชยปะ (2548 : 35) ได้กล่าวถึงปัญหาการออกเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษโดยกล่าวว่าปัญหาการออกเสียงพยัญชนะเดี่ยวต้นพยางค์ ภาษาไทยมีเสียงพยัญชนะเดี่ยวต้นพยางค์ 21 เสียง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษแล้ว ภาษาอังกฤษมีเสียงพยัญชนะที่ไม่มีในภาษาไทยถึง 9 เสียง ได้แก่ [g, v, ɒ, ɒ, z, ʃ, əʒ, r]

เสียง [g] เสียงพยัญชนะที่คล้ายกับเสียง “ก” สำหรับคนไทย แต่แท้จริงแล้วเสียง “ก” ในภาษาไทยเป็นเสียงมาก้อง ส่วนเสียง [g] ในภาษาอังกฤษเป็นเสียงก้อง

เสียง [v, ɒ, ɒ, z, ʃ, əʒ] เสียงทั้งหมดนี้เป็นเสียงเสียดแทรกซึ่งมีมากในภาษาอังกฤษ แต่ในภาษาไทยมีเพียง 3 เสียง คือ [f, s, h]

เสียง [əʒ] ออกเสียงเช่นเดียวกับ [ʃ] แต่เสียง [ʃ] ไม่ก้อง

เสียง [r] ออกเสียงเป็น [l]

ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะเดี่ยวท้ายพยางค์ เสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษทั้งหมดอยู่ในตำแหน่งท้ายพยางค์ได้ ยกเว้นเสียง [h] และ [r] ส่วนเสียง [j] และ [w] ไม่นับว่าเป็นเสียงพยัญชนะท้ายของภาษาอังกฤษ ดังนั้นเสียงพยัญชนะท้ายของภาษาอังกฤษจะมีทั้งหมด 20 เสียง ในขณะที่ภาษาไทยมีเพียง 8 เสียง คือ [p, t, k, m, n, w, j] เช่นในคำว่า กบ กด กก กม กง ตามลำดับ เสียงพยัญชนะท้ายของภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาด้านการฟังและการออกเสียงสำหรับคนไทยจะมีดังนี้

1. เสียงกัก [b, d, g]
2. เสียงเสียดแทรก [f, v, ɒ, ɒ, z, ʃ, əʒ]
3. เสียงกึ่งเสียงเสียดแทรก [ʃ, əʒ]
4. เสียงข้างลิ้น [l]

10. ความแตกต่างของเสียง

กรองแก้ว ไชยปะ (2548 : 37) ได้ศึกษาความแตกต่างของเสียงไว้ โดยได้ระบุว่าเสียงแต่ละเสียงแตกต่างกันเนื่องจากตำแหน่งที่เกิดของเสียงต่างกัน ซึ่งก็คือคู่ฐานและกรณ์ที่ใช้ในการผลิตเสียงแต่ละคู่จะทำหน้าที่กล่อมกลาและแปรเสียงให้แตกต่างกันไป รวมทั้งลักษณะ การบังคับลมซึ่งเกิดจากสัดกั้นทางลมของคู่ฐานกรณ์ก็ทำให้เสียงที่เปล่งออกมาแตกต่างกันไปด้วยเสียงและคู่ฐานกรณ์ที่เกิดของเสียง (Soulds and the places Articulations)

1. Bilabial เกิดจากริมฝีปากล่างปิดติดกันหรือห่อเป็นรูปวงกลม

เสียง	ตัวอักษรภาษาอังกฤษ	ตัวอักษรภาษาไทย
[p]	p	ป,พ,ภ,ผ
[b]	b	บ
[m]	m	ม
[w]	w	ว

2. Labio – dental เกิดจากริมฝีปากล่างกับฟันบน

เสียง	ตัวอักษรภาษาอังกฤษ	ตัวอักษรภาษาไทย
[f]	f, ph, gh	ฟ,ฝ
[v]	v	ไม่มี

3. Dental หรือ Apico- dental เกิดจากปลายลิ้นกับฟัน โดยปลายลิ้นสอดหรือสัมผัสอยู่ระหว่างไรฟันบนและล่าง

เสียง	ตัวอักษรภาษาอังกฤษ	ตัวอักษรภาษาไทย
[θ]	th	ไม่มี
[ð]	th เสียงก้อง	ไม่มี

4. Alveolar หรือ Apico – Alveola เกิดจากปลายลิ้นกับปุ่มเหงือกและกัน

หรือเบียดชิดกันมาก

เสียง	ตัวอักษรภาษาอังกฤษ	ตัวอักษรภาษาไทย
[t]	t	ต ฉ ท ฐ ถ ฑ ฒ
[d]	d	ด ฉ
[s]	s	ส ศ ษ
[z]	z	ไม่มี
[n]	n	น ณ
[l]	l	ล
[r]	r	ร

5. Palato – Alveolar เกิดจากลิ้นส่วนหน้ากับเพดานแข็งหลังปุ่มเหงือกและ

กัน หรือเบียดชิดกันมาก

เสียง	ตัวอักษรภาษาอังกฤษ	ตัวอักษรภาษาไทย
[tʃ]	ch,tch	ช,ฌ

[dʒ]	j,g,d,dg	ไม่มี
[ʃ]	sh	ไม่มี
[ʒ]	s,gh	ไม่มี
6. Palatal	เกิดจากลิ้นส่วนกลางเคลื่อนที่เข้ามาใกล้ เบียดชิดกับเพดานแข็ง	
เสียง	ตัวอักษรภาษาอังกฤษ	ตัวอักษรภาษาไทย
[j]	y	ย,ญ
7. Velar	เกิดจากลิ้นส่วนหลังเบียดหลังกับเพดานอ่อน	
เสียง	ตัวอักษรภาษาอังกฤษ	ตัวอักษรภาษาไทย
[k]	k	ค,ก
[g]	g	ก
[ŋ]	n	ง
8. Glottal	เกิดที่บริเวณสันเสียง เส้นเสียงเบียดหรือปิดแล้ว	
เสียง	ตัวอักษรภาษาอังกฤษ	ตัวอักษรภาษาไทย
[h]	h	ห,ฮ

โดยสรุปแล้วสระของแต่ละคนก็มีผลต่อการออกเสียง เพราะเสียงขึ้นอยู่กับการ
 กระทบของผู้พูดด้วย ธรรมชาติบางคนก็มีเสียงที่เล็กแหลม ใหญ่ห้าว, คุ้ยอยู่ในลำคอ หรือแหบ
 เกรือ คนที่เป็นหวัดจะมีเสียงแหบผิดปกติ หรือในคนที่มีความบกพร่องของอวัยวะภายในช่อง
 ปากหรือช่องจมูก คุณภาพเสียงลดลง ไม่ชัดเจน ถึงแม้ว่าการปรับคุณภาพเสียงจะเป็นไปได้
 ยากเนื่องจากเป็นลักษณะที่ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของแต่ละคน แต่สามารถจะปรับให้ชัดเจนขึ้น
 ได้โดยการพยายามเปล่งเสียง พยายามให้ชัดเจนรวมทั้งการฝึกฝนก็มีส่วนช่วยให้สามารถ
 ออกเสียงได้ชัดเจนขึ้น

หลักการที่เกี่ยวกับการผลิตเสียง

หลักการเกี่ยวกับการผลิตเสียงตามหลักสรีระศาสตร์ (Articulator-Phonetics) เทียน

มณี บุญจุน (2548 : 15) ได้ศึกษาการผลิตเสียงไว้ตามหลักสากลการออกเสียง ดังนี้

1. อวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง

เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือน สิ่งที่ทำให้อวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงสั่นสะเทือน
 คือ ลมจากปอดหรือลมหายใจ ดังนั้นส่วนสำคัญที่เป็นบ่อเกิดของเสียง จึง ได้แก่ ลมหายใจ

หรือกระแสลม (Air Stream) ที่ผ่านเข้า ออกจากปอด เสียงพูดเป็นเสียงที่เกิดจากการหายใจออก และในขณะที่ลมจากปอดไหลผ่านอวัยวะส่วนต่าง ๆ ไปนั้น กระแสลมจะถูกปิดกั้นหรือถูกบีบบังคับจากอวัยวะเหล่านั้นให้ไปในทิศทางต่างกันและลักษณะต่างกัน จึงทำให้เกิดเสียงที่แตกต่างกันออกไป

อวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

1.1 ส่วนเริ่มต้น (Initiators) หมายถึง ส่วนที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของลม หรือจุดเริ่มต้นของลม ได้แก่ ช่วงลำตัว ซึ่งมีอวัยวะสำคัญคือปอด กระบังลม กล้ามเนื้อช่วยในการหายใจ และกระดูกซี่โครงทำหน้าที่ส่งลมออกจากปอดให้ไหลผ่านไปตามอวัยวะต่าง ๆ

1.2 ส่วนที่ทำให้เกิดเสียง (Phonation) หมายถึง อวัยวะที่ใช้ในการแปรสภาพเสียง อันได้แก่ เส้นเสียง (Vocal Cords) ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญมากในการออกเสียง เพราะถ้าปราศจากเส้นเสียงคุณภาพของเสียงที่ผลิตออกมามีความหลากหลาย

1.3 ส่วนที่เปลี่ยนแปลงลักษณะเสียง (Articulation) หมายถึง อวัยวะส่วนที่ทำให้การออกเสียงแตกต่างกัน ซึ่งได้แก่ ช่องคอ ช่องจมูก และช่องปาก เสียงที่เปล่งออกมาแตกต่างกัน เนื่องจากทิศทางของลม เช่น กระแสลมออกทางจมูก หรือทางปาก และเนื่องจากการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆ ในปากซึ่งทำให้ขนาดและรูปร่างของปากเปลี่ยนไป

2. แหล่งกำเนิดของเสียง

อวัยวะที่เป็นแหล่งที่มาของเสียงส่วนใหญ่ที่ใช้ในภาษาคือปอด ลมหายใจที่ออกมาจากปอดตามปกตินั้นจะขึ้นมาตามหลอดลม (Windpipe/Trachea) และผ่านออกมาตามช่องจมูกตามธรรมชาติแล้วลมหายใจออกจะไม่มีเสียงดังให้ได้ยินชัดเจน ถ้าจะให้ได้ยินก็ต้องทำลมหายใจนั้นมีเสียง โดยการหายใจออกอย่างแรงจนเกิดเป็นเสียง ซึ่งอาจทำได้โดยการหายใจออกแรงๆลมดันที่ออกมาแรงจะมีเสียงให้ได้ยิน อีกวิธีหนึ่งก็คือการใช้เพดานอ่อน (Soft Palate) ปิดช่องระหว่างจมูกและคอ แล้วเปิดช่องปาก (Oral Cavity) ก็จะได้ยินเสียงหายใจดังๆ ขณะที่ลมหายใจนี้เดินทางผ่านช่องปาก หากมีการเคลื่อนไหวอวัยวะต่างๆทำให้ทางเดินของลมถูกสกัดกั้น หรือทำให้ทางเดินนี้เปลี่ยนรูปไป เสียงที่เกิดก็จะมีลักษณะแตกต่างไป

3. ทางเดินของเสียง

เมื่อลมหายใจออกจากปอดขึ้นมาตามหลอดลมผ่านกล่องเสียงขึ้นมาตามช่องคอ และออกมาทางช่องจมูกหรือช่องปาก แล้วแต่ว่าเพดานอ่อนปิดช่องระหว่างคอและช่องจมูกหรือไม่ อวัยวะที่อยู่ตามทางเดินเสียงรวมทั้งกล่องเสียงมีหน้าที่ในการเปล่งเสียง

3.1 กล่องเสียง (Larynx) อวัยวะส่วนนี้ประกอบด้วยกระดูกอ่อน (Cartilages) ซึ่งเรียงกันอย่างซับซ้อนเป็นวงสูงประมาณ 3 นิ้ว คลุมด้วยแผ่นเยื่ออาน้ำเมือก และยึดติดกันด้วยเส้นเอ็น ถ้าเอามือลูบลำคอจะสัมผัสกระดูกกล่องเสียงซึ่งยื่นออกมา กระดูกนี้ชื่อว่า Thyroid Cartilage แต่เรียกกันทั่วไปว่า Adam's apple (ลูกกระเดือก) อวัยวะส่วนนี้ไม่ได้ยึดติดอยู่กับที่ แต่สามารถเลื่อนไหวขึ้นลงระหว่างที่กลืนอาหารและเปล่งเสียงพูด ตอนบนของกล่องเสียงมีลิ้นเรียกว่า เอพิกลอสติส (Epiglottis) ลิ้นนี้ปลายเรียวยึดติดกับลูกกระเดือก อีกปลายหนึ่งเป็นอิสระไม่ยึดติดกับส่วนใด ระหว่างที่กลืนอาหาร เอพิกลอสติส จะช่วยกันไม่ให้อาหารตกลงไปในหลอดลม

กลไกที่เปิดปิดกล่องเสียงคือ เส้นเสียง (Vocal Cords) ซึ่งเป็นกล้ามเนื้อ 2 ชั้น ลักษณะคล้ายริ้วผ้ากั้นยึดติดกับลูกกระเดือกทางด้านหน้าและกระดูกอาริเตนอยด์ (Arutenoids Cartilages) ทางด้านหลัง กระดูกอ่อนอาริเตนอยด์เคลื่อนไหวได้ เมื่อกระดูกคู่นี้อยู่ชิดกันก็หมายความว่าเส้นเสียงอยู่ในลักษณะนั้นด้วย ก็จะปิดและจะกั้นทางเดินลม เมื่อเคลื่อนกระดูกคู่นี้ออกจากกันในกรณีที่น่าใจตามปกติ จะมีช่องระหว่างเส้นเสียงเป็นรูปตัว V เพราะเส้นเสียงยึดติดกันทางด้านหน้า และแยกออกจากกันได้เฉพาะทางด้านหลังเท่านั้น ช่องระหว่างเส้นเสียงมีชื่อเรียกว่า กลอสติส (Glottis) ขนาดของช่องระหว่างเส้นเสียงนี้ควบคุมโยการเคลื่อนกระดูกอาริเตนอยด์

3.2 ช่องคอ (Pharynx) ส่วนนี้เป็นท่อที่เชื่อมกล่องเสียงกับช่องปากและช่องจมูก เป็นส่วนของทางเดินเสียงที่ใกล้ช่องกลอสติสมากที่สุด ตอนล่างสุดของช่องคองนั้นต่อกับกล่องเสียงและหลอดอาหาร ตอนบนนั้นผายออกต่อกับส่วนหลังของช่องปากและช่องจมูก ช่องตรงลำคองนี้เปลี่ยนรูปและขนาดโดยการเคลื่อนไหวของ ไคน์ลิ้น การเคลื่อนไหวของกล่องเสียง การยืดหดกล้ามเนื้อตรงผนังคอ ในการออกเสียงภาษาอังกฤษและภาษาไทย ช่องคอไม่มีบทบาทสำคัญ เพียงแต่อาจทำให้เสียงแหบแห้งหรือห้าวถ้าบริเวณนี้มีการอักเสบ

3.3 ช่องจมูก (Nasal Cavity) ทางเดินส่วนนี้ต่อจากลำคองไปยังรูจมูก เป็นระยะประมาณ 4 นิ้ว แบ่งเป็น 2 ซีก โดยมีเขี้ยวค้ำคั่นกลางเหนือเพดานปากขึ้นไป ช่องจมูกมีลักษณะคล้ายถ้ำ ช่องจมูกอาจแยกออกจากช่องคอและส่วนหลังของช่องปาก โดยเฉพาะเพดานอ่อนขึ้นปิด เมื่อเพดานอ่อนอยู่ในตำแหน่งนี้ลมไม่อาจผ่านออกทางจมูกได้ ต้องออกทางช่องปาก

3.4 ช่องปาก (Oral Cavity) อวัยวะต่างๆในช่องปากเราสามารถมองเห็นและสังเกตการเคลื่อนไหวได้ง่าย ช่องปากมีความสำคัญมากในการออกเสียง เพราะรูปร่าง

และขนาดของบริเวณนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้มากกว่าส่วนอื่นๆ อวัยวะที่ใช้ในการนี้คือลิ้น ซึ่งเป็นอวัยวะที่เคลื่อนไหวได้คล่องตัวที่สุด ทุกส่วนของลิ้น ปลายสุด ส่วนหน้า ส่วนหลัง สามารถเคลื่อนไหวได้เป็นอิสระจากกันนอกจากนั้นลิ้นทั้งลิ้นยังอาจเคลื่อนไปแนวนอน คือ ไปข้างหน้า ไปข้างหลัง หรือเคลื่อนในแนวตั้ง คือ ขยับขึ้นหรือขยับลงได้ ริมฝีปากซึ่งมีผลต่อความยาวและรูปร่างของทิศทางการเคลื่อนเสียงอาจห่อเป็นวง (Rounded) อ้าปาก (Unrounded) หรือเหยียดตรง (Spread)

นอกจากนี้เรายังอาจกักลมไม่ให้ออกจากปากได้เลย โดยการปิดปากให้ริมฝีปากล่างและริมฝีปากบน พันทึก็มีผลต่อรูปร่างของทางเดินเสียงและลักษณะของเสียง ความแคบหรือความกว้างของปากอาจสังเกตได้จากระยะระหว่างฟันล่างและฟันบน ระยะนี้ควบคุมโดยการขยับขากรรไกรล่างขึ้นลง

ส่วนประกอบของช่องปากที่อยู่ถัดฟันเข้าไปคือ เพดานปาก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ปุ่มเหงือกมีชื่อเรียกในภาษาอังกฤษว่า Gum Ridge, Tooth Ridge หรือ Alveolar Ridge ต่อไปนี้ก็เป็นส่วนที่แข็งมีกระดูกเรียกว่า Hard Palate ตอนท้ายคือเพดานอ่อน เป็นกล้ามเนื้อที่เคลื่อนไหวได้เรียกว่า Soft Palate ปุ่มที่ห้อยตรงกลางเพดานอ่อนเรียกว่า Uvula (ลิ้นไก่)

4. การเกิดของเสียง

แหล่งพลังงานที่จะแปรจากเสียงคือลมจากปอดขณะที่หายใจออก ลมหายใจออกตามธรรมชาติจะเงียบ ถ้าจะให้ได้ยินจะต้องทำให้เกิดการสั่นสะเทือน ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นโดยไม่รู้สึกรู้สึกราว เช่น เวลากรน แต่เวลาออกเสียงพูดโดยจงใจทำให้ลมหายใจออกเกิดการสั่นสะเทือน โดยทำให้เส้นเสียงเคลื่อนไหวขณะที่เราพูดลมที่ออกจากปอดขึ้นมาทางหลอดลม ผ่านกล่องเสียงมาที่ช่องคอแล้ว ไปตามช่องจมูกและช่องปาก หรือทางช่องปากเท่านั้น แล้วแต่ว่าเพดานอ่อนจะกระดกขึ้นปิดทางเชื่อมระหว่างช่องคอกับช่องจมูกหรือไม่

ลมที่ผ่านเส้นเสียงเมื่อเส้นเสียงปิดอยู่และเส้นเสียงสั่นสะเทือน การสั่นสะเทือนของเส้นเสียง ซึ่งเสียงที่เกิดจากกระแสลมลักษณะนี้เรียกว่า Voiced (เสียงก้อง) ส่วนลมที่ผ่านกล่องเสียง เมื่อเส้นเสียงปิด กระแสลมที่ผ่านออกมาจะเป็นเสียงโดยสะดวกไม่มีเรียกว่า Voiceless (เสียงไม่ก้อง) ความแตกต่างระหว่างเสียง Voiced และ Voiceless อยู่ที่สภาพการสั่นของเส้นเสียง ถ้าเส้นเสียงอยู่ชิดกัน ลมที่ออกจากปอดขึ้นมาตามหลอดลมถูกกักทำให้เกิดแรงดันซึ่งมีผลทำให้เส้นเสียงอ้าปล่อยให้ลมผ่านออกมา เมื่อแรงดันลดลงเส้นเสียงก็จะกลับเป็นอย่างเดิม

ลมที่ผ่านเส้นเสียงอาจผ่านช่องคอก่ออกทางปากโดยไม่กระทบหรือเลียคออวัยวะ

ตามทางเดินแต่อย่างใด เสียงซึ่งเกิดจากลมที่ออกมาในลักษณะนี้จะแตกต่างจากเสียงที่เกิดจากลมที่ถูกสกัดกั้นทางเดินความแตกต่างนี้เห็นได้ชัด ถ้าออกเสียง อา-อา-อา ซึ่งเกิดจากลมดันเส้นเสียงที่เปิดให้อ้าออกและหุบเข้าสลับกันไป ขณะที่เสียงออกมาในขณะนี้ ถ้าเคลื่อนริมฝีปากล่างไปแตะฟันบน เสียง อา-อา-อา จะเปลี่ยนเป็น V-V-V ซึ่งเป็นเสียงที่ใช้ในภาษาอังกฤษ เสียงที่ผ่านเส้นเสียงที่เปิดอยู่ออกมาโดยไม่มีการสกัดกั้นเรียกว่า สระ (Vowels) ส่วนเสียงที่เกิดจากลมผ่านเส้นเสียงที่เปิดหรือปิดอยู่และถูกสกัดกั้น เรียกว่า พยัญชนะ (Consonants)

5. กลไกการพูดและการแปรเสียง (The Speech Mechanism and the Articulation of Sounds)

กลไกการพูด (The Speech Mechanism) เป็นกลไกที่เกิดจากการทำงานของอวัยวะในร่างกายที่ทำหน้าที่ผลิตเสียงเพื่อใช้ในการพูด แบ่งเป็นช่วง ๆ ตามกลไกการทำงานดังนี้

5.1 ระบบการหายใจ (The Respiratory System) เป็นระบบที่เกิดจากการทำงานของอวัยวะในช่วงลำตัว

5.1 ระบบการเกิดเสียง (The Phonatory System) เป็นระบบที่เกิดจากการทำงานของอวัยวะในช่วงคอ

5.3 ระการแปรเสียง (The Articulatory System) เกิดจากการทำงานของอวัยวะในช่วงปาก

5.4 ระบบการหายใจ (The Respiratory System) เกิดจากการทำงานของอวัยวะในช่วงลำตัวอยู่ที่บริเวณช่วงลำตัว เป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดกระแสลมที่ใช้ในการผลิตเสียง ประกอบไปด้วยปอด กระบังลม กระดูกซี่โครง และกล้ามเนื้อช่วยในการหายใจในช่วงท้อง การผลิตกระแสลมของอวัยวะช่วงนี้ทำให้เกิดกลไกกระแสลม เข้าออก กลไกกระแสลมเข้าเกิดขึ้น โดยกล้ามเนื้อบริเวณกระบังลมหดตัวยืดส่วนปลายของปอดลงมา ทำให้ช่วงปอดขยายขึ้นขณะเดียวกันกล้ามเนื้อที่ช่วยในการหายใจซึ่งอยู่รอบบริเวณซี่โครงดันขยายซี่โครงให้บานออกทำให้ปอดขยายได้มากขึ้นกระแสลมก็จะผ่านหลอดลมลงไปยังปอดอัดไว้เต็มที่ แล้วอวัยวะทุกส่วนก็จะคลายตัวกลับไปสู่สภาพเดิมไล่ลมดันออกมาเป็นกระแสลมออก

5.5 ระบบการเกิดเสียง (The Phonology System) เกิดจากการทำงานของอวัยวะในช่วงคอเมื่อมีกระแสลมดันออกมาจากปอด กระแสลมนี้จะผ่านกล่องเสียง ซึ่งประกอบด้วยอวัยวะสำคัญ 4 ส่วนคือ กระดูกอ่อนไทรอยด์ กระดูกอ่อนไครอยด์ กระดูกอ่อนอะริทีนอยด์และเส้นเสียง

การสั่นสะเทือนของเส้นเสียงทำให้เกิดการจำแนกเสียงออกเป็น 2 ลักษณะคือ

เสียงก้องหรือเสียง โฆษะ เกิดเมื่อเส้นเสียงสั่น และเสียงไม่ก้องหรือเสียงอ โฆษะ เกิดขึ้นเมื่อเสียงไม่สั่น

5.6 ระบบการแปรเสียง (The Articulatory) เกิดจากการทำงานของอวัยวะในช่องปากเมื่อกระแสลมจากปอดผ่านหลอดลมเข้าสู่ช่องคอ และผ่านเส้นเสียง ทำให้เกิดเสียงพื้นฐานธรรมชาติ เช่น ไอ จาม ถอนหายใจ หัวเราะ ร้องไห้ ฯลฯ ซึ่งยังไม่มีคุณภาพพอที่จะใช้เป็นเสียงพูดของภาษา จึงต้องอาศัยอวัยวะต่าง ๆ ในช่องปาก แปรกระแสลมจากปอดและช่วงคอเป็นเสียงในกลุ่มต่าง ๆ เช่น เสียง Bilabials, Alveolar, Palatals, เป็นต้น

โดยสรุปแล้วเสียงพยัญชนะแต่ละเสียงมีความแตกต่างกันเนื่องจากมีตำแหน่งของฐานกรณ์และลักษณะการปิดกั้นกระแสลมของฐานกรณ์ต่างกัน (Places and Manners of Articulation) และมีการบังคับลมให้ออกมาในลักษณะต่าง ๆ กัน

การประเมินผลการออกเสียงคำและวลี

1. โครงสร้างของคำ วลี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540 : 128) นำเสนอได้ว่า คำ (Word) คือ การนำเอาพยัญชนะ สระ และตัวสะกดมาผสมกัน เกิดเป็นเสียงที่มีความหมาย คำหนึ่งๆ อาจมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้ วลี หมายถึงกลุ่มคำ หรือ คำที่นำมาเรียงกันตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป โครงสร้างของคำประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. เสียงสระ (Vowel Sound) ทุกพยางค์จะต้องมีเสียงสระเสมอ และถ้าออกเสียงสระผิดจะทำให้เข้าใจความหมายผิด หรือไม่เข้าใจความหมายได้เลย และผู้เรียนต้องได้รับการฝึกออกเสียงให้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาให้มากที่สุด

2. เสียงพยัญชนะต้น (Initial Sound) การที่ภาษาอังกฤษมีพยัญชนะหลายเสียงที่ไม่มีในภาษาไทยแต่มีบางกลุ่มเสียงที่ออกเสียงคล้ายกับภาษาไทย จึงถือได้ว่ากลุ่มเสียงพยัญชนะต้นนี้ไม่เป็นปัญหาสำหรับคนไทยมากนัก

3. เสียงพยัญชนะท้าย (Final Sound) การออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์หรือคำในภาษาอังกฤษเป็นปัญหามากสำหรับคนไทย ซึ่งกลุ่มเสียงนี้นอกจากอยู่ในคำพื้นฐานทั่วไป เช่น Want /-t/, cat /-t/ กลุ่มเสียงนี้ยังเกิดจากการเติม Suffix เช่น Suffix ที่แสดงความเป็นพหูพจน์ในการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ต้องฝึกพูดให้ถูกต้องจนเป็นนิสัย

2. การเน้นเสียง (Stress)

บารุง โตรัตน์ (2524 : 64) สรุปได้ว่า การออกเสียงหนักเบาหรือการเน้นเสียงในคำอย่างถูกต้อง เป็นสิ่งที่สำคัญมากในการออกเสียงภาษาอังกฤษ เพราะการสื่อความหมายในภาษาอังกฤษมีส่วนสำคัญอย่างมากกับการลงเสียงเน้นหนักที่พยางค์ให้ถูกต้อง หรือใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา และรัชนีโรจน์ กุลธำรง (2547 : 87) ได้กล่าวถึงกฎในการลงน้ำหนักคำ (Ruies Of Word Stress) ไว้ดังนี้

1. คำศัพท์หลัก เป็นคำศัพท์ทั่วไป ที่เป็นคำนาม หรือ คำวิเศษณ์ที่มี 2 พยางค์ จะลงน้ำหนักที่พยางค์แรก เช่น Sister, Brother, Mother, Water, Paper
2. อุปสรรค (Prefixes) และปัจจัย (Suffixes) หน่วยเหล่านี้มักจะไมลงน้ำหนักในภาษาอังกฤษ เช่น (Quietly, or Igenaiiy) (ยกเว้นคำว่า Bicycle, DISlocate)
3. คำประสม (Compound Nouns) เป็นคำที่เกิดจากการประสมคำ 2 คำ มักจะลงน้ำหนักที่คำหน้า เช่น POSTman, TEApot เป็นต้น
4. คำที่มี 2 หน้าที่ ในกรณีที่คำบางคำสามารถเป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยาเมื่อทำหน้าที่เป็นคำนามจะลงน้ำหนักที่พยางค์แรก และเมื่อทำหน้าที่เป็นคำกริยาจะลงน้ำหนักที่พยางค์สุดท้าย เช่น Import (นาม) imPORT (กริยา), INcrease (นาม) inCREASE (กริยา)

3. การประเมินผลทางภาษา

กรมวิชาการ (2546 : 245) กล่าวได้ว่า การประเมินผลทางภาษาของผู้เรียนเป็นการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและวัดให้ครอบคลุมทั้งในด้านความรู้ ซึ่งหมายถึง เนื้อหาทางภาษา ประกอบด้วย เสียง การเปล่งเสียง คำศัพท์ โครงสร้าง และ ไวยากรณ์และการนำความรู้ไปใช้

การออกแบบการประเมินทักษะทางภาษาหรือการใช้ภาษา ผู้สอนต้องกำหนดประเด็นตามจุดประสงค์การประเมินดังนี้

1. ถ้าต้องการประเมินเนื้อหาหย่อย ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของประโยคจะมุ่งวัดที่ ไวยากรณ์ คำศัพท์ และการออกเสียง ซึ่งการออกเสียงที่เป็นปัญหาสำคัญกำหนดจุดประสงค์ ดังนี้

1.1.1 Stress (การเน้นเสียง)

1.1.2 Final Sound (เสียงพยัญชนะท้าย)

ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

ต. 1.1.2.1 ออกเสียงคำตามหลักการออกเสียง โดยเน้นเสียงพยัญชนะท้ายคำที่

เป็นปัญหา

ค. 1.1.2.2 ออกเสียงคำโดยเน้นเสียงหนักเบา

2. ถ้าต้องการประเมินวิธีการที่นักเรียนนำเอาองค์ประกอบเหล่านี้มารวมกันใน
ขณะที่ใช้ภาษา ต้องประเมินการใช้ภาษา

จะเห็นได้ว่าการสอนออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยใช้ทั้งทวิตเตอร์ คำคล้องจอง
และโครงจะทำให้ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและได้รับการพัฒนาการออกเสียง
เป็นอย่างดีและยั่งยืน เนื่องจากเป็นเทคนิคที่ช่วยให้นักเรียนรู้บทเรียน เนื้อหาและคำศัพท์
ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้นผ่านงานฝึกที่สนุกสนาน ผู้เรียนได้แสดงออกในขณะที่เรียนค้นพบความ
ก้าวหน้าของตนเองได้และนำภาพที่ฝึกไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แบบฝึกทักษะ

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 147) กล่าวถึง
แบบฝึกว่า แบบฝึก หรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับ
ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะ
เป็นแบบฝึกทำยบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

ไพบุลย์ มุลติ (2546 : 48) ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึกทักษะ
เป็น ชุดการเรียนรู้ที่ครูจัดทำขึ้น ให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนรู้มาแล้วเพื่อสร้างความรู้
ความเข้าใจ จะช่วยเพิ่มทักษะความชำนาญ และช่วยฝึกทักษะการคิดให้มากขึ้น ทั้งยังมี
ประโยชน์ในการลดภาระให้กับครู อีกทั้งพัฒนาความสามารถของ ผู้เรียนและทำให้ผู้เรียน
มองเห็นความก้าวหน้าจากผลการเรียนรู้ของตนเองได้

พินิจ จันทร์ชัย (2546 : 90) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึก
ทักษะ หมายถึง งานกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อทบทวน
ความรู้ที่เรียนมาแล้ว ให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

อำนาจ เลื่อมใส (2546 : 89) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ว่า
หมายถึง แบบตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกตอบให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทำ
ได้ และเกิดความชำนาญ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง ชุดการเรียนรู้ที่ครูสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียนที่เรียนรู้อย่างดีแล้ว เพื่อความรู้ ความเข้าใจ และเป็นการเพิ่มทักษะความชำนาญให้แก่ผู้เรียน ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2. ประโยชน์และความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

พินิจ จันทรชัย (2546 : 90) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. แบบฝึกช่วยสร้างความรู้ที่มีประโยชน์แก่ผู้เรียน

2. เพื่อศึกษาภาพในการนำประสบการณ์ทางภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

อำนาจ เต็มใส (2546 : 90) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. เป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จากการปฏิบัติด้วยตนเอง

2. เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาความรู้แก่ผู้เรียน

3. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ช่วยส่งผลการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น

5. ช่วยทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ไพบุลย์ มวลดี (2546 : 52) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น

2. ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน

3. ทำให้เกิดความสนุกสนานขณะเรียน

4. ทำให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง

5. ผู้เรียนสามารถทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง

6. แบบฝึกทักษะสามารถนำมาวัดผลการเรียนที่เรียนแล้ว

7. ช่วยให้ผู้ครูทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนและนำไปปรับปรุงแก้ไขได้

ทันทั่วทั้งที่

3. ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

การจัดทำแบบฝึกทักษะนั้น ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านต่าง ๆ หลายด้าน ซึ่ง มีผู้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี ดังนี้

พินิจ จันทรชัย (2546 : 92) บอกกล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีควร

ประกอบด้วย

1. เนื้อหาต้องชัดเจน

2. มีรูปแบบ
3. ได้รับความสนใจ
4. ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน
5. ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน

อำนาจ เลื่อมใส (2546 : 93) กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ควรเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เรียนมาแล้ว เป็นเรื่องที่มีความหมายต่อผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก ลงทุนน้อย และทันสมัยอยู่เสมอ

3. ภาพประกอบ ภาษา สำนวนภาษา ความยากง่าย และเวลาในการฝึก มีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ความสามารถของผู้เรียน เพราะจะทำให้ฝึกคิดได้เร็วและสนุกสนาน

4. ใช้หลักจิตวิทยา ปลุกเร้าความสนใจ มีสิ่งแปลกใหม่ น่าสนใจและท้าทาย ให้ผู้เรียนสามารถแสดงความสามารถได้เต็มศักยภาพ และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

5. มีข้อเสนอแนะ คำชี้แจง และตัวอย่างสั้น ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย ๆ

6. มีหลายรูปแบบ ให้เลือกตอบอย่างจำกัดและอย่างเสรี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกฝึกและศึกษด้วยตนเอง

7. ควรเลือกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่อง ไม่ควรยาวจนเกินไป เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เลือกฝึกและศึกษด้วยตนเอง

8. ควรได้รับการปรับปรุงควบคู่กับหนังสือเรียนเสมอ และควรใช้ได้ดีทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

9. ควรเป็นแบบฝึกที่สามารถประเมิน และจำแนกความเจริญงอกงามของผู้เรียนได้อีกด้วย

ผู้เรียนได้อีกด้วย

จากการศึกษาที่ผ่านมาสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นการทบทวนเนื้อหาที่เรียนมาแล้ว เพื่อสร้างความคงทนในการเรียนรู้
2. มีคำชี้แจงที่ชัดเจน หรืออาจมีตัวอย่างให้ดู
3. ใช้เวลาที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของผู้เรียน
4. ฝึกกระบวนการคิดให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ที่ยั่งยืน

5. ควรมีหลายรูปแบบเพื่อสร้างความเข้าใจ และท้าทายความสามารถของผู้เรียน ให้อยากทำแบบฝึกทักษะ และทำด้วยความสนุกสนาน

6. เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้เลือกตอบอย่างเสรี และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

7. สามารถประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนได้

4. ขั้นตอนการสร้างแบบฝึก

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ครูสร้างขึ้น เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ให้ได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคงทน ในการเรียนรู้ ซึ่งมีหลักการในการสร้าง ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 146)

1. สำรวจปัญหาและความต้องการ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปแล้ว ครูผู้สอนย่อมทราบดีว่า บรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ รวบรวมปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหา หรือความต้องการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในแต่ละจุดประสงค์

2. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกทักษะ ให้ชัดเจนเพื่อตอบคำถามว่าสร้างแบบฝึกเพื่ออะไร ต้องการให้ผู้เรียนเป็นอย่างไร

3. วิเคราะห์คำที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ ว่าประกอบด้วยคำและความหมายว่าอย่างไร คำใดมักมีปัญหาในการอ่านและเขียน รวบรวมคำเหล่านั้นไว้

4. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้อ่าน จิตวิทยาการอ่านของผู้เรียนในแต่ละชั้นว่า เด็กแต่ละคนมีความสนใจเรื่องอะไร เช่น จิตวิทยาการอ่านที่นำไปใช้แบบฝึกทักษะประกอบด้วย

4.1 ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน จะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน

4.2 การฝึกหัด คือ การให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่แม่นยำ

4.3 กฎแห่งผล คือ การให้ผู้เรียนได้ทราบผลการทำงานของตนด้วยการเฉลยคำตอบ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขและเป็นการสร้างความพอใจแก่ผู้เรียนได้

4.4 การจูงใจ คือ การจัดแบบฝึกหัดเรียงตามลำดับจากแบบฝึกที่ง่ายและสั้นและสู่เรื่องยาวและยากขึ้น ควรมีภาพประกอบและหลายรูปแบบ

5. กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึกว่าควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้าง

แต่ละเรื่องควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง มีความยาวเพียงใด จะนำเสนอโดยใช้ภาพประกอบหรือไม่

6. ลงมือเขียนแบบฝึกแต่ละชุด

7. นำแบบฝึกนั้นไปให้ผู้ชำนาญการตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา เช่น ครูสอนภาษาไทยที่มีประสบการณ์ ศึกษานิเทศก์ เป็นต้น หรือนำไปทดลองกับผู้เรียน จำนวน 1-5 คน เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

8. จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึกเพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ เสริมการเรียนรู้

การสอนภาษาไทย

5. หลักจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึกทักษะ

การนำหลักจิตวิทยามาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบฝึก ทำให้แบบฝึกทักษะมีความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับนักเรียน และนักเรียนมีโอกาสที่จะตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถ ความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกมีหลายประการ ดังนี้ (ประยงค์ ต่อพันธ์. 2547 : 45-46)

1. กฎการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) คือ การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดมาก ๆ จะทำให้เกิดความคล่องและชำนาญ การสร้างแบบฝึก จึงช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกที่เสริมจากแบบฝึกในบทเรียนและมีหลายรูปแบบ

1.2 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือการให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน จะทำให้เกิดความพอใจในการเรียน

1.3 กฎแห่งผล (Law of Effect) คือ แบบฝึกต้องมีเนื้อหาที่สนใจของผู้เรียน ความยากง่ายที่เหมาะสมกับวัยและสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจในการเรียน การประเมินผลควรกระทำอย่างรวดเร็ว หลังจากผู้เรียนทำเสร็จแล้ว

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรคำนึงถึงนักเรียนแต่ละคน มีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่ต่างต่างกัน ดังนั้นการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมไม่ยากและไม่ง่ายเกินไป ควรมีคละกันหลายแบบ

3. การจูงใจผู้เรียนสามารถทำได้ โดยการทำให้แบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึก ควรเป็นแบบสั้น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิต และการเรียนรู้มาให้นักเรียน ได้ทดลอง ทำภาษาที่ใช้พูด ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว จะทำให้จำได้แม่นยำ นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าหลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกสำหรับนักเรียน มีดังนี้

1. ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน
 2. การฝึก คือ การให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำ ๆ เพื่อช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจที่แม่นยำ
 3. กฎแห่งผล คือ การให้ผู้เรียนได้ทราบผลการทำงาน ของตนเองด้วยการเฉลยคำตอบจะช่วยให้ผู้เรียนทราบข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขและเป็นการสร้างความพอใจแก่ผู้เรียน
 4. การจูงใจ คือการสร้างแบบฝึกเรียงลำดับจากง่ายและสั้นไปสู่แบบฝึกที่ยากและยาวขึ้น ควรมีภาพประกอบและหลายรูป หลายรูปแบบ
- จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ความหมายและองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

นิคม ชมภูหอง (2545 : 180) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปิยะฉัตร เพชรไพรินทร์ (2542 : 15) ได้สรุปความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า คือการวางแผนการจัดการเรียนรู้วิชาใดวิชาหนึ่ง ที่จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา เนื้อหาสาระ

การใช้ สื่อและการประเมินผล เพื่อให้สอนวิชานั้นๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุ
จุดหมายของหลักสูตร

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 203) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า
แผนการจัดการเรียนรู้คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัด
ประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือกล่าวอีกนัย
หนึ่งได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นจากคู่มือครูหรือแนวการสอนของ
กรมวิชาการที่ทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไรและวัด
ประเมิน โดยวิธีใด

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543 : 1) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนได้ว่าแผนการ
สอน หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จะทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอน
รายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนา
การเรียนการสอน ไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สำลี รักสุทธี (2543 : 78) สรุปความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า
หมายถึง การนำรายวิชาหรือประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็น
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน และการวัดผลประเมินผล
เพื่อให้การสอนในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ โดยกำหนดเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย ๆ ให้
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของ
โรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

กรมวิชาการ (2546 : 10) ให้ความหมายของแผนการเรียนรู้ว่า หมายถึง ผลการ
เตรียมการอย่างเป็นรูปธรรมของการแปลงหลักสูตรสู่กระบวนการการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
แผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญที่ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องกับการจัด
ประสบการณ์ การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนต้องให้ความสำคัญ มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นภาพรวม
และขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถจัดทำแผนการสอน นิเทศ หรือบริหาร
จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549 : 31) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า
หมายถึง เครื่องมือหรือแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งต้องสอดคล้องกับแนวทาง
และเจตนารมณ์ของหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

สุพิน บุญชูวงศ์ (2538 : 136) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการรู้คือ การวางแผนกำหนดรูปแบบของบทเรียนแต่ละเรื่อง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน แก่ครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ความคิดรวบยอด เนื้อหา และการวัดผลประเมินผลที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ และคณะ (2535 : 22) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การนำวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลสำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร โดยองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้จะประกอบด้วย

1. ชื่อวิชาและระดับชั้น
2. ชื่อเรื่องที่จะสอน
3. ระยะเวลาที่ใช้สอน (จำนวนคาบ)
4. ชื่อหัวเรื่อง
5. มโนคติ (ความคิดรวบยอด)
6. วัตถุประสงค์
7. เนื้อหา
8. กิจกรรมการเรียน
9. สื่อการสอน
10. การประเมินผล

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้คือ การนำเอาเนื้อหาวิชาที่สอนมาวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา เวลา เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

ได้มีผู้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้ คือ

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์รัมย์ (2536 : 265) กล่าวว่า การวางแผนการเรียนการสอน การทำบันทึกการสอน เป็นหน้าที่โดยตรงของครูและการวางแผนล่วงหน้าย่อมก่อให้เกิดผลดี ช่วยให้ครูมีความมั่นใจ มีบุคลิกภาพดี สามารถควบคุมสถานการณ์ในห้องเรียนได้ แม้ว่าบางครั้งในขณะที่ดำเนินการเรียนการสอนในห้องเรียนจะไม่ตรงตามที่ครู

เตรียมไว้บ้างก็ตาม

ศุวิทย์ มูลคำ (2547 : 58) ได้กล่าวถึง แผนการจัดการเรียนรู้หรือ แผนการสอนเปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกร หรือสถาปนิกที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมงานก่อสร้าง วิศวกร หรือสถาปนิกจะขาดมิได้ฉันใด ผู้เป็นครูก็คขาดแผนการสอนไม่ได้ฉันนั้น ผลดีของการทำแผนการสอน สรุปได้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ผู้สอน มีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย
3. ช่วยให้ผู้สอนทราบว่า การสอนของตนได้ดำเนินการไปทิศทางใด หรือทราบว่าสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อหรือแหล่งเรียนรู้อะไร จะวัดและประเมินผลอย่างไร
4. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนไปศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิชาการเรียนรู้ การจัดหาและใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผล
5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอนแทนได้
6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำมาใช้ และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษ
7. เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญ และความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนสำหรับประกอบการประเมิน เพื่อขอเลื่อนตำแหน่ง และวิทยฐานะครูผู้สอนให้สูงขึ้น และสามารถนำไปเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้

กรมวิชาการ (2546 : 10) สรุปว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญเพราะเป็นหลักฐานเอกสารที่แสดงความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของครูผู้สอน แผนการสอนจะแสดงถึงการเตรียมตัวล่วงหน้าของครู และการวางแผนในองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบบ่งชี้ถึงความเป็นครูมืออาชีพ การจัดทำแผนการสอนจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งในวิชาชีพของความเป็นครู

ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2537 : 4-5) สรุปความสำคัญของแผนการสอนไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาความรู้ในเรื่องหลักสูตร แนวการสอน การจัดทำ การหาสื่อประกอบการสอน ตลอดจนวิธีการวัดประเมินผลอย่างละเอียดทุกแง่มุม

2. ช่วยให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะการจัดทำแผนการสอนเป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้จากหลักสูตรกับหลักจิตวิทยาสภาพปัญหา ความสนใจ ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและทรัพยากรในท้องถิ่น โดยใช้วิธีการเชิงระบบเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ช่วยให้ครูมีคู่มือที่ทำไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วน สอดคล้องกับระยะเวลาและจำนวนคาบที่มีอยู่จริง ในแต่ละภาคเรียนนั้นคือสอนได้ครบถ้วนและทันเวลา ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น
4. ช่วยให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียนที่จะได้รับการแก้ไข และทราบจุดเด่นที่ควรได้รับการเสริมสร้างต่อไป นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูเห็นภาพการทำงานของตนเองได้เด่นชัดขึ้น
5. ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ต้องการ เทียบตรง เพื่อเสนอแนะแก่นุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหาร เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
6. ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถทราบขั้นตอน กระบวนการต่าง ๆ ในการสอนของครู เพื่อการนิเทศติดตามและประเมินผลการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. ถ้าผู้สอนติดธุระจะเป็นไม่สามารถสอนด้วยตนเองได้ แผนการสอนจะใช้เป็นคู่มือครูแก่ผู้สอนแทนได้เป็นอย่างดี
8. เป็นการพัฒนาวิชาชีพที่แสดงว่า งานสอนต้องได้รับการฝึกฝนที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ มีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับประกอบอาชีพ
9. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญการพิเศษหรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการสอน ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานในหน้าที่ และเสนอของเลื่อนระดับให้สูงขึ้นได้

3. ความจำเป็นของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ความจำเป็นของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

- 3.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครูเตรียมการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางที่กำหนด และเป็นลำดับขั้น ไม่ลืมนัดต่าง ๆ ที่ต้องสอนและช่วยให้สอนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้เห็นความต่อเนื่องของวัตถุประสงค์และเนื้อหาของบทเรียนต่างๆ ครูที่สอนแทนสามารถใช้สอนต่อได้โดยดูจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูคนเดิมจัดทำไว้และใช้อยู่

3.3 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครูสามารถเลือกใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนและโอกาส ตลอดจนสภาพท้องถิ่น

3.4 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้สอนคิดค้นวิธีการใหม่ๆ และนำมาทดลองใช้ในการสอน หรือนำเอาวิธีการใหม่ๆ จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

3.5 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครูเห็นปัญหาได้ชัดเจนจากข้อมูลที่บันทึกไว้หลังการสอนแต่ละครั้ง และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เป็นการช่วยให้ครูปรับปรุงการสอนของตัวเอง และสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

4. ขั้นตอนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนในการจัดทำและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ได้ดำเนินการดังนี้ (มุสตี กุญอินทร์, 2530 : 915-925)

4.1 วิเคราะห์ความสามารถของผู้เรียน โดยศึกษาผู้เรียนว่ามีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษมากน้อยเพียงใด

4.2 ศึกษาเอกสารต่างๆ ที่ใช้สอน เช่น หนังสือเรียน คู่มือครู แบบฝึกหัด

4.3 กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและความสามารถของผู้เรียน

4.4 จัดเนื้อหาในการสอนแต่ละบทเรียนให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนให้สัมพันธ์กับบทเรียนและเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ

5. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

5.1 กำหนดช่อบทเรียน จากเนื้อหาที่นำมาจากหนังสือ สำหรับหัวข้อเรื่องอาจใช้โครงสร้างประโยคที่จะสอนในบทเรียนนั้น

5.2 กำหนดมโนคติ (ความคิดรวบยอด) หรือสาระสำคัญเป็นความคิดที่สรุปรวมจากเนื้อหาหรือข้อเท็จจริง ซึ่งช่วยให้ผู้สอนทราบทิศทางการสอน

5.3 กำหนดวัตถุประสงค์ในระดับบทเรียน โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ประกอบด้วย (1) พฤติกรรม (2) เงื่อนไข (3) เกณฑ์

5.4 จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นเนื้อหาย่อยๆ เพื่อจะได้เห็นชัดว่าแต่ละเนื้อหาจะใช้กิจกรรมการเรียนการสอนลักษณะใด ใช้สื่อการสอนอะไรและจะประเมินผลอย่างไร

5.5 กำหนดกิจกรรมการเรียน ควรเริ่มตั้งแต่ขั้นนำเข้าบทเรียนเป็นการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในกิจกรรมการเรียน โดยใช้หลักการสอนผสมผสานกันทุกทักษะทั้ง ด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน นอกจากนั้นจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย เพื่อทำกิจกรรมครบตามที่ระบุไว้แล้ว ต้องมีขั้นตอนการสรุปบทเรียน เพื่อให้ นักเรียนตระหนักว่าได้เรียนรู้สิ่งใดไปแล้ว และทดสอบว่านักเรียนได้รับความรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

5.6 สื่อการสอน กำหนดสื่อการสอนทุกอย่างที่ต้องการใช้ในแต่ละกิจกรรมเพื่อจะได้จัดเตรียมสื่อต่างๆ ให้พร้อมก่อนที่จะสอน

5.7 การประเมินผล กำหนดวิธีประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเลือกใช้หลากหลายวิธี เช่น สังเกตความถูกต้องในการอ่านและตรวจผลงาน

5.8 การบันทึกข้อบกพร่องหรือข้อเสนอแนะหลังการสอน ที่ได้จากการสอนแต่ละครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปแก้ไขในการสอนครั้งต่อไป

5.9 ภาคนวกร ในการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ หากมีสิ่งใดที่ไม่สามารถใส่ไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ได้ ควรจัดรวบรวมไว้ในภาคนวกรของแผนการจัดการเรียนรู้นั้น เช่น เนื้อเพลงใหม่ วิธีเล่นเกม แบบฝึกหัดเสริมหรือใบความรู้เพิ่มเติม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีสื่อประกอบสมบูรณ์ และครูผู้สอนได้จัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบในลักษณะของชุดการสอน จะช่วยให้ครูได้รับความสะดวกในการสอนในปีต่อไป

6. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึงการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อนำไปสอนจริงให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

เผชิญ กิจระการ (2544 : 44-46 ; อ้างถึงใน อัมพวรรณ โคโตสี. 2550 : 57-62)

ได้กล่าวว่า สื่อหรือเทคโนโลยีการศึกษาที่ได้รับการผลิตขึ้นมาแล้วต้องมีการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อหรือเทคโนโลยีการศึกษานั้นก่อนนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ถ้าหากใช้สื่อใดที่ไม่ได้ผ่านการทดสอบหาประสิทธิภาพภายนอก นอกจากจะไม่มี ความมั่นใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งหมายถึงคุณภาพของสื่อหรือเทคโนโลยีการศึกษาที่ยืนยันได้

ในเชิงปริมาณหรือตัวเลขแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงอันเกิดแก่ผู้เรียนในด้านคุณธรรม และจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมอีกด้วยนอกจากนั้นครูผู้สอนจำนวนมากที่ใช้สื่อหรือเทคโนโลยีการเรียนการสอน โดยไม่มีหลักการหรือทฤษฎีที่ถูกต้องทำให้การใช้สื่อการสอนเหล่านั้นมีค่าเท่ากับการนำเอาเครื่องมือมาประกอบการสอนเท่านั้น โดยไม่ทราบว่าสื่อเข้าไปมีบทบาทหรือคุณภาพมากน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าสื่อและเทคโนโลยีที่ได้รับการผลิตขึ้น เพื่อที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพของสื่อเสียก่อน

การหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนมีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) และขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ทั้งสองวิธีนี้ควรทำความเข้าใจกันไป จึงจะมั่นใจได้ว่าสื่อหรือเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)

กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพ โดยใช้หลักการของความรู้และเหตุผล ในการตัดสินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Experts) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ แต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพ โดยใช้สูตรดังนี้

$$CVR = \frac{2Ne}{N} - 1$$

เมื่อ	CVR	แทน	ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)
		Ne	จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ (Number of Panelist Who had Agreement)
		N	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) (นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 5.00 ถ้าได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องปรับปรุงแก้ไขสื่อและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach)

วิธีการนี้จะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แผนการสอน แบบฝึกทักษะ เป็นต้น ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียนหรือแบบทดสอบ โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E1/E2 = 80/80$, $E1/E2 = 85/85$, $E1/E2 = 90/90$ เป็นต้น

เกณฑ์ประสิทธิภาพ ($E1/E2$) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ

ตัวอย่างเช่น

2.1 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก ($E1$) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง ($E2$) คือนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนการหาค่า $E1$ และ $E2$ ใช้สูตรดังนี้

$$E1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A} \times 100}$$

เมื่อ	$E1$	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน
	A	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดทุกประเภทรวมกัน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E2 = \frac{\sum Y}{\frac{N}{B} \times 100}$$

เมื่อ	$E2$	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังสอน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

2.2 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลขตัวแรก (E1) คือจำนวนนักเรียน ร้อยละทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E2) คือนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

2.3 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E1) คือจำนวน นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ถึงร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E2) คือคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยเทียบกับคะแนนที่ทำได้ก่อนการเรียน (Pretest)

2.4 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 (E1) นักเรียนทั้งหมดทำ แบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E2) หมายถึงนักเรียน ทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกมีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใด ถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าข้อไม่มีประสิทธิภาพ และชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ ที่ตรงกับข้อนั้นมีความบกพร่อง)

กล่าวโดยสรุป เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน จะนิยม ตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85, และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและ เนื้อหาที่จะนำมาสร้างสื่อ ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาว่าง ก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.5 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ได้คือ 87.5/87.5 หรือ 87.5/90 เป็นต้น ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอนจะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ (E1) และ (E2) เป็นตัวเลข ตัวเลขแรกและตัวหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 100 มากเท่าไร ยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาการ รับรองประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน และแนวคิดในการหาประสิทธิภาพที่ควรคำนึง มีดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นต้องมีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่าง ชัดเจนและสามารถวัดได้
2. เนื้อหาของบทเรียนที่สร้างขึ้นต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์ที่เนื้อหาตาม จุดประสงค์ของการเรียนการสอน
3. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบต้องมีการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา

4. จำนวนแบบฝึกหัดต้องสอดคล้องกับจำนวนวัตถุประสงค์และต้องมีแบบฝึกหัด และข้อคำถามในแบบทดสอบครอบคลุมทุกจุดประสงค์ของการสอน จำนวนแบบฝึกหัดและ ข้อคำถามในแบบทดสอบไม่ควรน้อยกว่าจำนวนวัตถุประสงค์

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้มีการจัดเตรียมการไว้ ล่วงหน้าอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ย่อมจะมีผลดีต่อการจัดการเรียน การสอนของครู ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ทางภาษาที่ถูกต้อง ตลอดจนนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือลบ ซึ่งเป็นผล จากประสบการณ์ ความเชื่อ ซึ่งจะขอกกล่าวถึง ความหมาย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึง พอใจ ดังนี้

1. ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 775) ได้ให้ความหมายของความพึง พอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจพฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์คือความพยายามที่จะ ขจัดความตึงเครียด หรือ ความกระวนกระวาย หรือภาวะไม่ได้คุณภาพในร่างกาย ซึ่งเมื่อ มนุษย์สามารถขจัดสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว ได้แล้ว มนุษย์ย่อมได้รับความพึงพอใจในสิ่งที่ตน ต้องการ

อุทัยพรรณ สุดใจ (2544 : 7) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของ บุคคลที่มีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่า ว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่ง หนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์ (2540 : 17) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความ พึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่รู้สึกเป็นสุขหรือยินดีที่ได้รับการตอบสนองความต้องการใน สิ่งที่เขาหายไป หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่ จะแสดงออกของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมใดๆ นั้น

กฤษณ์ จันทร์สระแก้ว (2550 : 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความพอใจ

ชอบใจและมีความสุขที่ความต้องการหรือเป้าหมายที่ตั้งใจไว้บรรลุผลหรือสมหวังนั่นเอง สำหรับนักเรียนแล้วก็ใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนส่วนใหญ่ก็ย่อมจะมีความต้องการความคาดหวังว่าสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะสามารถช่วยให้ตัวเองสามารถเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นหรือได้ผลการเรียนที่ดีขึ้นนั่นเองซึ่งสามารถวัดค่าความพึงพอใจได้จากแบบสอบถามวัดความพึงพอใจหรือผลการสอบ

กชนพงษ์ สุมาลย์โรจน์ (2550 : 19) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ เห็นด้วย ประทับใจ ภูมิใจ ยินดีในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความเข้าใจอันดีต่อกัน ความสามัคคีในหมู่คณะ และเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

ธัญลักษณ์ หอมกรุ่น (2549 : 48) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ความรู้สึกชอบที่เกิดขึ้นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการแสดงออกต่อสิ่งนั้นด้วยความกระตือรือร้น เอาใจใส่และกระทำสิ่งนั้นจนบรรลุจุดมุ่งหมาย

จตุรวิทย์ พิมพ์ทอง (2546 : 7) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึก หรือทัศนคติซึ่งเป็นผลรวมของความรู้ ความเข้าใจ อารมณ์และพฤติกรรมที่บุคคลได้แสดงออกมาในเชิงของการประเมินค่าต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในลักษณะที่เป็นเชิงบวกว่ามีความสุขหรือไม่มี ความเครียดเมื่อได้รับสิ่งที่ตรงตามความคาดหวัง ตรงตามจุดมุ่งหมาย ความต้องการหรือตามแรงจูงใจของตน

สมเกียรติ นาคประสาท (2548 : 11) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติในทางที่ดี ของบุคคลที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจของบุคคลนั้น ทำให้เกิดความสุขในการกระทำ อันสืบเนื่องมาจากปัจจัยหรือองค์ประกอบต่างๆ ในการเรียนการสอน ผู้เรียนจะเกิดความพึงพอใจได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกายและจิตใจอันเกิดจาก ตัวครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล

จากการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ท่าที ความรู้สึกหรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ปฏิบัติ หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ โดยผลตอบแทนที่ได้รับ เป็นปัจจัยทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

นักวิชาการได้พัฒนาทฤษฎีที่อธิบายองค์ประกอบของความพึงพอใจ และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับปัจจัยอื่น ๆ ไว้หลายทฤษฎี

โคร์แมน (Korman, A.K., 1977 ; อ้างอิงถึงใน สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง, 2542 : 161-162) ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงานออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ทฤษฎีการสนองความต้องการ กลุ่มนี้ถือว่าความพึงพอใจในงานเกิดจากความต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายส่วนบุคคล
2. ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่ม ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกให้กลุ่มเป็นแนวทางในการประเมินผลการทำงานส่วนมันฟอร์ด (Manford, E., 1972 ; อ้างอิงถึงใน สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง, 2542 : 162) ได้จำแนกความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจงานจากผลการวิจัยออกเป็น 5 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มความต้องการทางด้านจิตวิทยา กลุ่มนี้ได้แก่ Maslow, A.H. , Herzberg, F และ Likert R. โดยมองความพึงพอใจงานเกิดจากความต้องการของบุคคลที่ต้องการความสำเร็จของงานและความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น
2. กลุ่มภาวะผู้นำมองความพึงพอใจงานจากรูปแบบและการปฏิบัติของผู้นำที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา กลุ่มนี้ได้แก่ Blake R.R., Mouton J.S. และ Fiedler R.R.
3. กลุ่มความพยายามต่อรางวัล เป็นกลุ่มที่มองความพึงพอใจจากรายได้ เงินเดือน และผลตอบแทนอื่น ๆ กลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่มบริหารธุรกิจของมหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ (Manchester Business School)
4. กลุ่มอุดมการณ์ทางการจัดการมองความพึงพอใจจากพฤติกรรมการบริหารงานขององค์กร ได้แก่ Crogier M. และ Coulder G.M.
5. กลุ่มเนื้อหาของงานและการออกแบบงาน ความพึงพอใจงานเกิดจากเนื้อหาของตัวงาน กลุ่มแนวคิดนี้มาจากสถาบันทาวิสตอค (Tavistock Institute) มหาวิทยาลัยลอนดอน

บริบทของโรงเรียนคอนกลางนุกุลวิทย์

1. ชื่อโรงเรียนคอนกลางนุกุลวิทย์
2. ตั้งอยู่เลขที่ 112 หมู่ 1 บ้านคอนกลาง ตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44140 โทรศัพท์ 043-997519 ระยะห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 เท่ากับ 30 กิโลเมตร

3. ประเภทโรงเรียน ขยายโอกาสขนาดกลาง

เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จำนวนห้องเรียน 9 ห้องเรียน แบ่งตามระดับชั้นได้ดังนี้

- | | | | |
|-----|----------------------------|---------|-----------|
| 3.1 | ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 | จำนวน 1 | ห้องเรียน |
| 3.2 | ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 | จำนวน 1 | ห้องเรียน |
| 3.3 | ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 | จำนวน 1 | ห้องเรียน |
| 3.4 | ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 | จำนวน 1 | ห้องเรียน |
| 3.5 | ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 | จำนวน 1 | ห้องเรียน |
| 3.6 | ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 | จำนวน 1 | ห้องเรียน |
| 3.7 | ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 | จำนวน 1 | ห้องเรียน |
| 3.8 | ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 | จำนวน 1 | ห้องเรียน |
| 3.9 | ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 | จำนวน 1 | ห้องเรียน |

4. จำนวนบุคลากร

จำนวนนักเรียน 204 คน

ชาย 128 คน , หญิง 76 คน

จำนวนครู 15 คน

จำนวนลูกจ้าง 5 คน คือ

- 1) ครูอัตราจ้าง 2 คน
- 2) ครูพี่เลี้ยงเด็ก 1 คน
- 3) ครูธุรการ 1 คน
- 4) นักการ 1 คน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

อิทธิพิศ ฉาพรผาด (2538 : 98) ได้วิจัยการศึกษาปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาในการออกเสียงพยัญชนะและสระภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในชุมชนที่พูดภาษาไทยเขมร จังหวัดสุรินทร์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่

แบบทดสอบ การออกเสียงพยัญชนะและสระภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การออกเสียงพยัญชนะเป็นปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดในด้านตำแหน่งต้นพยางค์และตำแหน่งกลางคำ และเป็นปัญหาอยู่ในระดับมากในด้านตำแหน่งท้ายพยางค์ การออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำในด้านตำแหน่งต้นพยางค์เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด

ณรัตน์ จันทจร (2546 : 85) ได้วิจัยปัญหาและระดับการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จุดประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนออกเสียงพยัญชนะและสระได้ถูกต้องร้อยละ 73.48 และ 85.00 ตามลำดับ

อุเบต ไชยชัยภูมิ (2550 : 125-126) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ามะพร้าวหวาน ผลการวิจัยพบว่า เสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาในการออกเสียง คือ 1) กลุ่มเสียงเสียดแทรก (Affricates) 2) เสียงเสียดแทรก (Fricatives) และเสียงหยุดหรือกัก (Stops) คิดร้อยละของนักเรียนที่มีปัญหาคือ 71.28, 61.97 และ 51.78 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มเสียงที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ เสียงกระดกลิ้น (tap or flap) คิดเป็นร้อยละ 6.39 ส่วนคุณลักษณะเชิงสรีระศาสตร์ของพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษทุกกลุ่มเสียงที่เป็นปัญหาในการออกเสียงมากที่สุดคือ การออกเสียงให้ถูกต้องตามลักษณะการทำงานของฐานกรณ์ในการปิดและเปิดกระแสลม (Articulations) ใน 3 ลักษณะดังนี้ 1) การปิดและเปิดเส้นเสียงที่สัมพันธ์กับลักษณะการเดินทางของกระแสลมที่ทำให้เกิดเสียงลักษณะต่างๆ (Voicing : Voiced and voiceless sounds) 2) ตำแหน่งของฐานกรณ์ที่ปิดกั้นและการปล่อยกระแสลม (Points of articulations) 3) ลักษณะการทำงานของฐานกรณ์ในการปิดกั้นและการปล่อยกระแสลม (Manners of articulations) และในภาพรวมแยกเป็น 1) Voicing Points of articulations และ Manners of articulations คิดเป็นร้อยละ 30.15, 2) Points of articulations และ Manners of articulations, คิดเป็นร้อยละ 19.81 และ 3) Voicing และ Manners of articulations คิดเป็นร้อยละ 11.70 ตามลำดับ

บุญนำ วรรณแก้ว (2551 : 90) ได้ทำการศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาการออกเสียงภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วย

ชุดฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้สร้างขึ้น และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ชุดฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดไทรใต้ สำนักการศึกษา เทศบาลนครสวรรค์ จำนวน 35 คน ปีการศึกษา 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) ชุดฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 10 หน่วย หน่วยละ 10 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.75-0.86 ผลการศึกษาพบว่า ชุดฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 โดยมีค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ มีค่าประสิทธิภาพรวมของชุดฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษทุกหน่วย เท่ากับ 84.59/87.09 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ที่ทำการสอนโดยชุดฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นี้มีความก้าวหน้าเฉลี่ยของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความก้าวหน้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากตามลำดับ

พิศุทธิ์ ศรีราม (2551 : 79) ได้ทำการศึกษาและพัฒนาแบบฝึกทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษ มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาแบบฝึกทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ เปรียบเทียบทักษะการออกเสียงสระคำในภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน ศึกษาดัชนีประสิทธิผลทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษ ขอบเขตการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนหนองโคง "สุรวิทยาคม" สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง One Group Pre - test Post - test สรุปผลการวิจัย ผลการศึกษาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษ พบว่าแบบฝึกทักษะการออกเสียงสระในคำภาษา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.35 / 84.30 ผลการเปรียบเทียบ

ทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษนักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าดัชนีประสิทธิผลทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษ ดัชนีประสิทธิผลทักษะการออกเสียงสระในคำอังกฤษมีค่าเท่ากับ 0.7033 หมายความว่า นักเรียนมีทักษะการออกเสียงสระในคำภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 70.33

อุษา สังข์ทอง (2552 : 82) ได้ทำการศึกษาแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน คำศัพท์และประโยคตามหลักไวยากรณ์เรื่อง Food and Drink สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน คำศัพท์และประโยคตามหลักไวยากรณ์เรื่อง Food and Drink ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของคำของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน คำศัพท์และประโยคตามหลักไวยากรณ์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษ วิธีการพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ ได้พัฒนาแบบฝึกทักษะดังกล่าว โดยผู้ศึกษาสร้างเครื่องมือ 3 ชุด คือ แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ จำนวน 5 เล่ม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษมี ประสิทธิภาพ 82.30 / 80.87 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียน โดยใช้ แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน คำศัพท์และประโยคตามหลักไวยากรณ์เรื่อง Food and Drink สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และยังพบว่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใจมากที่สุดคือ 84.80

ศุภนันท์ คคยาว (2553 : 81) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์คือ-1) เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้และ หลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2/3 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 57 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้และหลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสถิติทดสอบที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า ผลการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 82.49/ 83.16 ซึ่งเกินไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้และหลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 16.89 และคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 21.51 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม จังหวัดพิจิตร ที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

คูโดะ (Kudo, 1999 : 419) ได้ศึกษาผลกระทบของแรงจูงใจที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการออกเสียงของผู้เรียนภาษาที่สอง เพื่อศึกษาว่า แรงจูงใจในระดับสูงมีผลกระทบในด้านบวกต่อการเรียนรู้ในการออกเสียงของผู้เรียนภาษาที่สองหรือไม่ โดยเน้นที่การศึกษาจากนักศึกษาในหลักสูตรนานาชาติจำนวน 2 คน ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นผู้ที่ได้รับแรงจูงใจในระดับสูงเพื่อทำการพัฒนาความสามารถในการออกเสียงของภาษาอังกฤษของตนเอง และเน้นที่การสำรวจวิธีการจัดการเรียนการสอนด้านการออกเสียงด้วย พวกเขาจะได้รับการฝึกแบบรายบุคคล 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ซึ่งในแต่ละครั้งจะใช้เวลา 45-60 นาที ตลอดช่วงระยะเวลา 3 เดือน ได้มีการจัดบันทึกผลการศึกษาทั้งในช่วงเริ่มต้นเพื่อเป็นการระบุปัญหา และในช่วงท้ายของการทดลอง เพื่อสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้การออกเสียงของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนทั้ง 2 คน สามารถพัฒนาความสามารถในการออกเสียงเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามถึงแม้สมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้จะได้รับการสนับสนุนแล้วก็ตาม แต่ผลการวิจัยไม่สามารถบอกได้อย่างชัดเจนว่าสาเหตุของการเพิ่มระดับความสามารถในการ

ออกเสียงนั้นคือแรงจูงใจ เพราะการพัฒนาการออกเสียงความสามารถในการการออกเสียงที่เกิดขึ้น สามารถอธิบายได้จากเหตุผลเดียวคือ การใช้ช่วงเวลาในการฝึกฝนนั่นเอง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยในอนาคต เพื่อทำการทดสอบผลกระทบของวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีต่อการเรียนรู้ด้านการออกเสียงของผู้เรียนที่ไม่ได้รับการสร้างแรงจูงใจด้วย

ชนัวร์ (Schnoor. 2004 : 1244 -A) ได้ศึกษากิจกรรมการอ่านออกเสียง บทกลอน คำคล้องจอง เพลง และการตอบสนองของเด็กอนุบาล โดยใช้บทกลอน 33 ประเภท เช่น กลอนไฮกุ คำคล้องจอง เพลง เพื่อที่จะช่วยให้เด็กสามารถคิดและแปลความหมายเป็นการถามคำถามผลการวิจัยพบว่า เมื่อมีการพูดกลอนซ้ำ ๆ กัน เด็กมีความเข้าใจและสามารถแยกประเภทของบทกลอนได้ และแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพูดกลอนซ้ำ ๆ ทำให้เด็กมีการปฏิสัมพันธ์มีการตอบสนองที่ดี และเป็นการปลุกฝังให้เด็กมีความรักในจังหวะทำนองของกลอนอีกด้วย งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า บทกลอนมีประโยชน์มากและสามารถพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านภาษาของเด็กได้

ชาง (Chang. 2002 : 3749 - A) ได้วิจัยการสอนการออกเสียง ความตระหนักและพัฒนาการของผู้เรียน โดยศึกษาถึงพัฒนาการทางการออกเสียง ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่จำนวน 8 คน ซึ่งเป็นชาวจีนแมนดารินใช้เวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ในการสอนการออกเสียงสำหรับคนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 (ESL) การศึกษาครั้งนี้ เน้นในเรื่องของท่วงทำนองในการออกเสียงเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนฝึกออกเสียงตามเอกสารที่แจกให้ตามวิธีการออกเสียงของตนเอง แล้วผู้ศึกษาบันทึกผลโดยใช้แบบบันทึกกิจกรรม และการสัมภาษณ์ผู้เรียน เก็บข้อมูลไว้ทุกสัปดาห์เพื่อสะท้อนผลการออกเสียงของผู้เรียนแต่ละคน การทดสอบมี 3 ส่วน คือ T1 ให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงก่อนที่จะเริ่มเรียน T2 ให้ผู้เรียนออกเสียงทันทีหลังจากหลังจากที่เรียนเสร็จ T3 ทดสอบผู้เรียนอีกครั้งหลังจากที่ได้เรียนมาแล้ว 2 เดือน จากนั้นนำผลที่ได้ทำการศึกษาทางภาษาด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการพูด ด้านการออกเสียง แล้วนำผลการวิจัยแบบองค์รวมมาประเมินผลในเรื่องเสียงสูงต่ำ การเน้นหนัก (Stress) และการออกเสียงสูง-ต่ำ กิจกรรมการเรียนการสอนใช้รูปแบบการฟังแล้วพูดตาม เป็นการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-Centred) ผู้สอนเป็นผู้วิเคราะห์ความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนงานวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นโดยภาพรวมว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้น ถึงแม้ว่าในการทดสอบ T2 จะได้ข้อสรุปของการออกเสียงในระดับที่ต่ำก็ตาม 5 ใน 8 ของผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านความเข้าใจดีขึ้น และอาจกล่าวได้ว่า การรับรู้นั้นเป็นสิ่งที่มาก่อนทักษะความสามารถ (Production) ผู้เรียนซึ่งตั้งใจฝึกออกเสียงมีการออกเสียงที่ดีกว่า การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า การจัดการเรียนการสอนเรื่องการ

ออกเสียง ตลอดจนท่วงทำนองในการออกเสียงนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่เรียนหลายภาษา

รีลลี่ (Reilly, 2007 : unpagged) ได้วิจัยพลังแห่งบทกลอน มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) นักเรียนจดคำกลอนประเภทต่างๆ ได้ 2) นักเรียนสามารถจำแนกความของบทกลอนแต่ละประเภท เช่น กลอนไฮกุ เพลง โคลง และกลอนอิสระได้ 3) นักเรียนรู้จักการเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย การสัมผัสอักษร การสร้างคำโดยการเลียนเสียงธรรมชาติ 4) นักเรียนสามารถเขียน แสดง นำเสนอบทกลอนของตนเองได้ 5) นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ทั้งหมดไปใช้ในโครงงานของตนเอง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่ง จำนวน 250 คน (นักเรียนชาย 11 คน และนักเรียนหญิง 14 คน) โดยใช้เวลาในการสอนประมาณ 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบทดสอบ แบบสังเกต และเพิ่มสะสมงาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทุกคนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการแต่งกลอนได้ดีมาก จุดเด่นของการวิจัยครั้งนี้ คือ การที่นักเรียนได้ออกเสียงบทกลอนที่ตนเองแต่งขึ้น และทำให้นักเรียนชอบและมีทัศนคติในการเรียนบทกลอนมากขึ้นด้วย

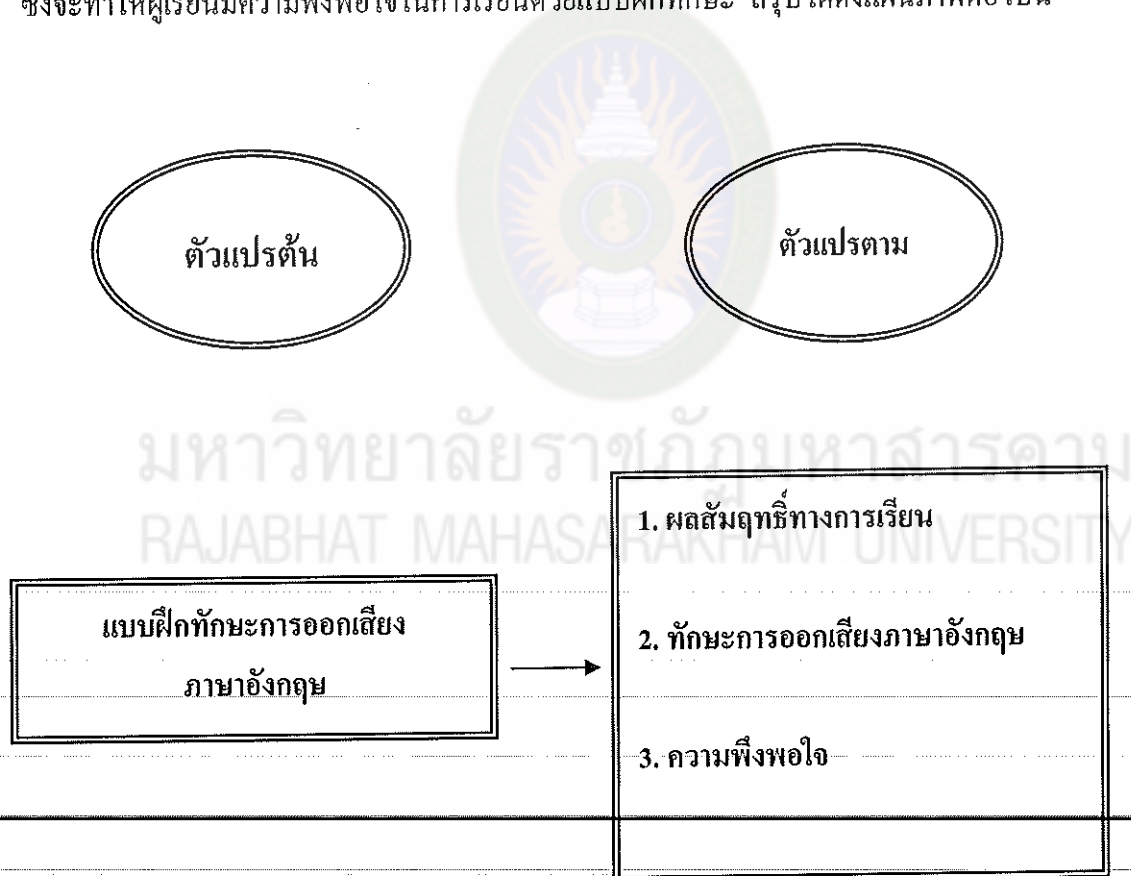
ชมิคท์ (Schmidt, 2006 : unpagged) ได้ศึกษา การสอนการออกเสียงภาษาอังกฤษ ในชั้นเรียนมัธยมปลายของประเทศเยอรมนี ในบริบทของผลกระทบต่อการเรียนรู้ การสะกดคำ และความสามารถในการเดาคำศัพท์ที่ไม่รู้ พบว่าในปัจจุบันมีการสอนภาษาที่สองในเรื่องของการสอนการออกเสียง ถือเป็นประเด็นที่สำคัญประเด็นหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่ามีเหตุผลทางสังคมและเหตุผลอื่น ๆ ที่ทำให้คนเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองต้องการเรียนการออกเสียงที่ถูกต้องด้วย ข้อมูลสำหรับวิทยานิพนธ์นี้มาจากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างห้องเรียนภาษาอังกฤษมัธยมปลาย 2 ห้องเรียน ซึ่งกำลังเรียนภาษาอังกฤษระดับพื้นฐานอยู่ทั้งคู่ ขณะที่ห้องเรียนแรกเน้นเรื่อง สัทศาสตร์ อีกห้องหนึ่งสอนแบบองค์รวม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่านักเรียนในห้องเรียนที่สอนสัทศาสตร์ มีทักษะการออกเสียงดีกว่าชั้นที่ไม่สอน ความได้เปรียบนี้ยังมีผลต่อการเรียนภาษาอื่น ๆ ด้วย และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยพบว่า การสอนเรื่องการออกเสียงนั้นมีความสำคัญมากกว่าการพัฒนาทักษะทางภาษามากกว่าการสอนเรื่องการพูด (Speaking) และเรื่องความเข้าใจ (Comprehending)

จากงานวิจัยในประเทศจำนวน 7 เรื่อง และงานวิจัยต่างประเทศ จำนวน 5 เรื่อง พบว่า การพัฒนาการอ่านออกเสียงของนักเรียนเกิดจากการที่นักเรียนต้องได้รับการฝึกฝน โดยใช้เวลาและวิธีการสอนของครูที่น่าสนใจ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาและนำ

แนวทางที่จะสร้างแบบฝึกทักษะใช้ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนตาม
วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการออกเสียงสระ
ภาษาอังกฤษ ซึ่งแบบฝึกทักษะการออกเสียงจะสร้างตามหลักการฝึกทักษะปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียน
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกเสียงและมีความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษหรือ
เกิดทักษะการออกเสียง นอกจากนี้แบบฝึกทักษะยังทำให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกในขณะที่เรียน
ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ สรุปได้ดังแผนภาพต่อไปนี้



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย